

การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่
อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นายธนิต กฤตานุสาร

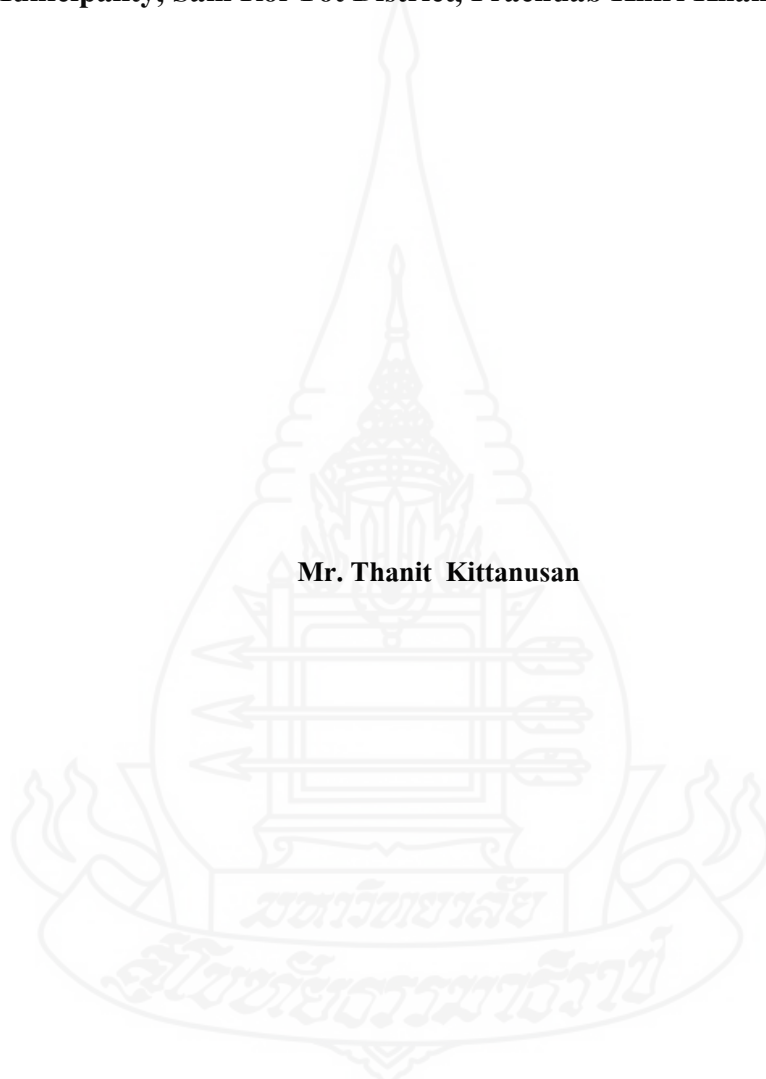

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต
แผนกวิชาวัฒนธรรมการสื่อสารทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช

พ.ศ. 2564

**Communication about People' Rights and Obligation in Rai Mai Subdistrict
Municipality, Sam Roi Yot District, Prachuab Khiri Khan Province**

Mr. Thanit Kittanusan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Communication Arts in Communication Innovation for Political and Local Administration

School of Communication Arts

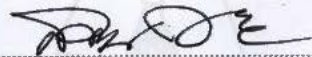
SukhothaiThammathirat Open University

2021

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อและนามสกุล	นายณิต กฤดาณสาร
แขนงวิชา	นวัตกรรมการสื่อสารทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่น
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. อาจารย์ ดร.กรกช ชันธบุญ 2. รองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ธร ท่อแก้ว

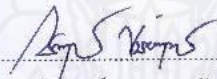
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ)

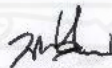
กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กรกช ชันธบุญ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ธร ท่อแก้ว)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศิริธรรม)

ศษ. 516/1

ชื่อวิทยานิพนธ์ การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่
อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้วิจัย นายธนิต กฤตานุสาร รหัสนักศึกษา 2621500236

ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นวัตกรรมการสื่อสารทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่น)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร.กรกช ชันชญบุญ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ชัชวาลย์ ท่อแก้ว ปีการศึกษา 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เกี่ยวกับ 1) กระบวนการสื่อสาร 2) การจัดการการสื่อสาร และ 3) แนวทางการพัฒนาการสื่อสาร

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจงจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการสื่อสารของเทศบาลตำบลไร่ใหม่มาไม่น้อยกว่า 5 ปี รวมจำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างข้อสรุป

ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการสื่อสาร ประกอบด้วย (1) ผู้ส่งสาร คือ ผู้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของข้อมูลเรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ประกอบด้วยบุคลากรเทศบาลตำบลไร่ใหม่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเครือข่ายอาสาสมัคร (2) สาร คือ การขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด การขึ้นทะเบียนในการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การขึ้นทะเบียนในการรับเงินเบี้ยความพิการ การรับเงินค่าจ้างงานศพตามประเพณี การขอรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า การได้รับความช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติ การคุ้มครองผู้บริโภค การปรับสภาพแวดล้อมบ้านผู้ด้อยโอกาส การได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาเด็กสำหรับครัวเรือนยากจน การขอข้อมูลข่าวสารทางราชการและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการ การร้องเรียนร้องทุกข์ (3) ช่องทางการสื่อสาร คือ สื่อบุคคล ป้ายประกาศ แผ่นพับ รถแห่ หนังสือราชการ ไลน์กลุ่ม และเฟซบุ๊กของเทศบาล (4) ผู้รับสาร คือ กลุ่มเฉพาะที่ประชาชนอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และ (5) ผลการสื่อสารที่คาดหวัง คือ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง 2) การจัดการการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ประกอบด้วย (1) การจัดการเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทีมผู้ส่งสารที่เป็นบุคลากรเทศบาลตำบลไร่ใหม่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเครือข่ายอาสาสมัครในชุมชน (2) การจัดการการผลิตและการเผยแพร่เนื้อหาผ่านสื่อดั้งเดิมละสื่อใหม่ไปยังกลุ่มเป้าหมายในแต่ละเรื่อง 3) แนวทางการพัฒนาการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ประกอบด้วย (1) การเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารโดยจัดการอบรมพัฒนาศักยภาพให้กับผู้ส่งสาร การพัฒนาเนื้อหาสารให้มีความน่าสนใจ ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน การพัฒนาช่องทางการสื่อสารและสื่อด้วยการพัฒนาแบบหลายช่องทางไปพร้อมๆ กัน การยกระดับความคิดและเพิ่มทักษะการรับสาร และการพัฒนาผลการสื่อสารโดยการนำปัญหาที่ประสบไปปรับปรุงแก้ไข (2) การวางแผนการสื่อสารอย่างเป็นระบบและมุ่งเน้น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การใช้สื่อที่หลากหลายให้เต็มประสิทธิภาพ การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาการสื่อสารและเทคโนโลยีการสื่อสาร การวัดประเมินผลการสื่อสารด้านความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

คำสำคัญ การสื่อสาร กระบวนการสื่อสาร การจัดการการสื่อสาร สิทธิและหน้าที่ของประชาชน

Thesis title: Communication about People' Rights and Obligation in Rai Mai Subdistrict Municipality, Sam Roi Yot District, Prachuab Khiri Khan Province

Researcher: Mr. Thanit Kittanusan; **ID:** 2621500236;

Degree: Master of Communication Arts (Communication Innovation for Political and Local Administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Korakoch Kantaboon;

(2) Dr. Wittayatorn Torkaew, Associate Professor; **Academic year:** 2021

Abstract

The objectives of this research were to study communication about people' rights and obligation in Rai Mai Subdistrict Municipality, Sam Roi Yot District, Prachuab Khiri Khan Province, in terms of 1) the communication process; 2) communication management; and 3) approaches for developing communication.

This was a qualitative research based on in-depth interviews. The 25 key informants were chosen by purposive sampling from among people who had been directly involved with official communications of Rai Mai Subdistrict Municipality for at least 5 years. The data collection tool was a semi-structured interview form. Data were analyzed deductively.

The results showed that 1) The communications process consisted of (1) message senders were people who were knowledgeable about people' rights and obligation, consisting of responsible personnel at Rai Mai Subdistrict Municipality, subdistrict headman, village headman, and volunteers; (2) messages were about requests for first-born child benefits, registering for elderly allowances and disabled allowances, payments for funeral expenses, receiving rabies vaccinations, disaster relief, consumer protection, residential improvements for the disadvantaged, scholarships for children of low-income households, requests for and reception of government news and information, and filing grievances and complaints; (3) communication channels included personal media, signage, pamphlets, broadcast trucks, official letters, LINE groups, and the municipality Facebook page; (4) message receivers were residents of the municipal area; and (5) expected results of communication were that the citizens would have awareness and a correct understanding of their rights and responsibilities. 2) Communication management consisted of (1) creating participation among the team of message senders; and (2) managing production and dissemination of content via conventional media and new media to the target audience groups. 3) Approaches to developing communications consisted of (1) training to increase the communication skills and build the capacities of the message senders; developing content to be interesting, clear, easy to understand, and uncomplicated; developing communication channels and media by developing many diverse forms concurrently; upgrading thinking skills and improving message reception skills among message receivers; and improving the results of communication by learning from past experience and making suitable improvements. (2) Systematically planning communications with an emphasis on participation on the part of all parties involved, utilizing diverse kinds of media as effectively as possible, allocating a budget for developing communication and communications technology, and evaluating the effects of communication in terms of citizens' knowledge and understanding, and ability to follow up in practice.

Keywords: Communication, Communication process, Communication management, People' rights and obligation

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.กรกช จันทร์บุญ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ธร ท่อแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ตลอดจนให้คำแนะนำในการเขียน ตรวจสอบแก้ไขและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ขอขอบพระคุณ คณะคณาจารย์แขนงวิชานวัตกรรมการสื่อสารทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้สั่งสอนแนะนำวิทยาการต่างๆ ในการศึกษา ตลอดจนเพื่อนนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา ขอขอบพระคุณ ผู้ให้ความร่วมมือตอบแบบสัมภาษณ์ทุกท่านอันนำมาซึ่งข้อมูลต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ครู อาจารย์ ผู้ร่วมงาน ตลอดจนเพื่อนๆ และชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ ที่เป็นแรงผลักดันหนุนเสริมและให้กำลังใจให้ผู้วิจัยได้มีแรงในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ธนิต กฤตานุสาร

กันยายน 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	6
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
ทฤษฎีการแพร่พันธุ์นวัตกรรมหรือข่าวสาร (information/innovation diffusion theory)	9
ทฤษฎีสื่อใหม่ (new media theory)	11
ทฤษฎีการกำหนดทิศทางขององค์การร่วมกันของเทเลอร์ (Taylor's co-orientation theory of organization)	13
ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและพฤติกรรม (KAP)	14
ทฤษฎีศาสตร์การจัดการ (management science)	17
ทฤษฎีผู้รับสาร (audience theories)	17
ทฤษฎีการวางแผน	18
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
รูปแบบการวิจัย	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	33
ตอนที่ 1 กระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	33
ตอนที่ 2 การจัดการ การสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	51
ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
สรุปผลการวิจัย.....	60
อภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	71
ก แบบสอบถาม.....	72
ข ภาพประกอบการลงพื้นที่.....	77
ประวัติผู้วิจัย.....	82

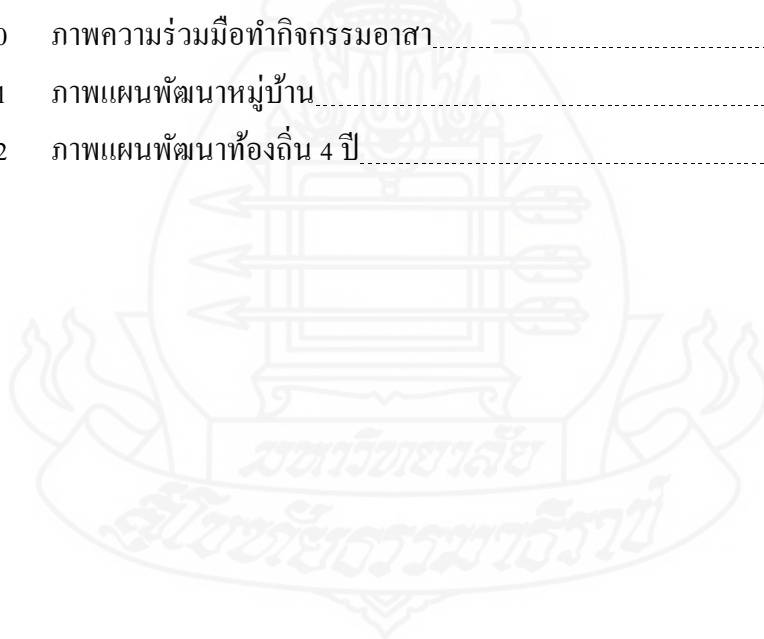
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 สิทธิและหน้าที่ของประชาชน.....	36
ตารางที่ 4.2 หน้าที่.....	40

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย..... 5
ภาพที่ 4.1	ภาพการวิ่งรถกระจายข่าวร่วมกับการทำกิจกรรม..... 43
ภาพที่ 4.2	ภาพการปฏิบัติงานเสียงตามสาย..... 44
ภาพที่ 4.3	ภาพการประชาสัมพันธ์หน้างาน..... 44
ภาพที่ 4.4	ภาพกลุ่มไลน์เทศบาลไร่ใหม่..... 45
ภาพที่ 4.5	แผ่นพับประชาสัมพันธ์โครงการฯ..... 47
ภาพที่ 4.6	การใช้ช่องทางในเพจเทศบาลตำบลไร่ใหม่..... 48
ภาพที่ 4.7	ภาพการลงเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก..... 49
ภาพที่ 4.8	ภาพการร่วมประชุมกับชาวบ้านและผู้บริหารท้องถิ่น..... 50
ภาพที่ 4.9	การจัดทำแผนพัฒนาประจำปี..... 53
ภาพที่ 4.10	ภาพความร่วมมือทำกิจกรรมอาสา..... 57
ภาพที่ 4.11	ภาพแผนพัฒนาหมู่บ้าน..... 58
ภาพที่ 4.12	ภาพแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี..... 59

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตมนุษย์จำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลาการสื่อสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งนอกเหนือจากปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะการสื่อสารยุคใหม่ที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากในปัจจุบัน เมื่อโลกเข้าสู่ยุคสื่อใหม่เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ที่มี การสื่อสารมีประโยชน์ทั้งในแง่บุคคลและสังคม ทำให้คนมีความรู้และโลกทัศน์ ที่กว้างขวางขึ้นเป็นกระบวนการที่ทำให้สังคมเจริญและพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนา เรียนรู้ และรับรู้วัฒนธรรมของตนเองและสังคมได้ ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่ชุมชนและสังคมในทุกด้านเป็นหัวใจของการทำความเข้าใจของคนในสังคมต้องอาศัยการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูล บุคคลสามารถรับรู้ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น ความเข้าใจที่ตรงกันในสังคมทุกระดับสามารถเกิดขึ้นได้ด้วยการสื่อสารทั้งสิ้น สังคมจึงอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข การสื่อสารที่ดีช่วยให้มนุษย์พัฒนาปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการแก้ปัญหา ระหว่างบุคคล ครอบครัว และสังคม โดยเฉพาะปัญหาด้านสังคมที่มีสาเหตุและปัจจัยที่ซับซ้อน ดังนั้นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพช่วยแก้ปัญหาที่ให้คลี่คลายไปในทางที่ดีหรือหมดไปได้ การสื่อสารจึงมีประโยชน์ อย่างยิ่งทั้งต่อบุคคลและสังคมเป็นกระบวนการที่ทำให้สังคมและท้องถิ่นพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (โกลด์ แก้วจำปา, 2547 หน้า 1)

การสื่อสารมีประโยชน์ อย่างยิ่งทั้งต่อบุคคลและสังคมในความเป็นจริงในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังไม่ค่อยรู้ว่รัฐธรรมนูญได้ กำหนดช่องทางที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วม ได้โดยการใช้สิทธิทางตรง ได้แก่ 1) บุคคลและชุมชนมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานรัฐโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย 2) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อกันเพื่อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนและรัฐต่อสภาผู้แทนราษฎร 3) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ 4) ประชาชนสามารถเข้าชื่อกันเพื่อที่จะเสนอกฎหมายและนโยบายได้ 5) รัฐต้องอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ

วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงาม 6) จัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับการทำกิจกรรม รัฐต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ 7) รัฐต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ 8) รัฐต้องอุปถัมภ์คุ้มครองพระพุทธศาสนา เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา 9) รัฐต้องจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ 10) รัฐต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ และ 11) รัฐต้องออกกฎหมายที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และได้รับการเยียวยาจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศเป็นต้น (รัฐธรรมนูญ 2560, หน้า 7) ดังนั้นประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ได้รับ การดูแลจากภาครัฐภายใต้ รัฐธรรมนูญปี 2560 ที่กำหนดไว้อย่างเท่าเทียมกัน ชาวบ้านทุกๆ ไปไม่คอยมีความรู้ในข้อกฎหมายรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องสื่อสารเพื่อให้รับรู้และได้รับประโยชน์สูงสุด ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีหน้าที่คือ ข้อกฎหมายที่พึงกระทำได้แก่ พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เข้ารับการศึกษอบรมในการศึกษาภาคบังคับ รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ เคารพไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ดังนั้นบุคคลมีหน้าที่ กระทำตามกฎหมายที่ได้กำหนดตาม รัฐธรรมนูญปี 2560 ไว้เพื่อความสงบสุขของสังคมโดยรวม

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่กฎหมายบัญญัติกฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผย ตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบาย และการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง กำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการ โดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง สิทธิของผู้บริ โภคย่อมได้รับความคุ้มครองบุคคลย่อมมีสิทธิรวมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภค

การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค องค์กรของผู้บริโภคตามวรรคสองมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์วิธีการจัดตั้งอำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภคการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการสาธารณสุขของรัฐบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ชาวบ้านบางครั้งไม่ทราบถึงในการรักษาพยาบาลที่ได้รับสิทธิคุ้มครองทำให้ไม่ยอมเข้ารับการรักษาอย่างถูกต้องเพราะเกรงว่าต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก จึงจำเป็นต้องสื่อสารเพื่อให้ชาวบ้านได้รับรู้ และปฏิบัติตน ได้อย่างถูกต้อง การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข มิได้ผู้ใดทราบว่ามีกรกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้ ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ ร้องขอหรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอสามารถยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้การดำเนินการตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งหน้าที่ของปวงชนชาวไทย (รัฐธรรมนูญ 2560, หน้า 7)

เทศบาลตำบลมีหน้าที่ดูแลทุกข์ และสุขประชาชน ที่อยู่ในเขตพื้นที่การปกครองตามอำนาจ หน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายมา การบริหารงานต้องมีมวลชน คือชาวบ้าน แกนนำ ผู้นำอาสาสมัคร ต่างเข้ามาร่วมจึงจำเป็นต้องใช้การสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ทั้งสื่อดั้งเดิม สื่อใหม่เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยมีเป้าหมายหลักเพื่อศึกษาการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถมองเห็นภาพสื่อสารสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่สามารถศึกษาการสื่อสารเรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ ทำการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 25 คน โดยเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล 3 คน หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน เจ้าหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ 3 คน เจ้าหน้าที่เครือข่ายงานปกครอง 5 คน ตัวแทนแกนนำประชาชนในชุมชน 10 คน และนักวิชาการสื่อสาร 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยแบ่งเป็นสามตอนได้แก่ตอนที่ 1) กระบวนการสื่อสาร 2) การจัดการสื่อสาร 3) การพัฒนาการสื่อสาร การวิเคราะห์ข้อมูล การพรรณนาวิเคราะห์ การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน สามารถนำเอาผลการศึกษาไปพัฒนาต่อยอดการสื่อสารเรื่องสิทธิ

และหน้าที่ ของประชาชนในเขตเทศบาลนอกจากนั้นการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ยังสามารถเป็นประโยชน์ ต่อเทศบาลอื่นๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้โดยการศึกษา กระบวนการสื่อสาร การจัดการการสื่อสารรวม ไปถึงแนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ เพื่อให้ประชาชนรับรู้ เข้าใจและสื่อสารสิทธิและหน้าที่ที่มีคุณภาพ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ใน การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนได้

ปัญหาการสื่อสารที่พบประจำคือ 1) ผู้รับสารไม่สามารถรับสารที่ผู้ส่งสารสื่อสาร ออกมาได้ 2) ผู้รับสารไม่ให้ความสนใจในสารที่ผู้ส่งสารสื่อสารออกมา 3) ผู้รับสารมีทัศนคติไม่ ตรงกับผู้ส่งสาร 4) อุปกรณ์ที่ใช้ในการสื่อสารเกิดชำรุดเสียหาย 5) ผู้บริหารไม่ได้กำหนดนโยบาย ในการสื่อสารไว้อย่างชัดเจน 6) งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารไม่เพียงพอ 7) ผู้รับสารได้รับ ข่าวสารที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง 8) ผู้รับสารมีหลายกลุ่มทำให้เกิดความยุ่งยากต่อการสื่อสาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเพื่อให้พบแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการสื่อสาร ทำให้เกิดประโยชน์ กับประชากรในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่มากที่สุด

2. คำถามการวิจัย

2.1 กระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอย่างไร

2.2 การจัดการการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอย่างไร

2.3 แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอย่างไร

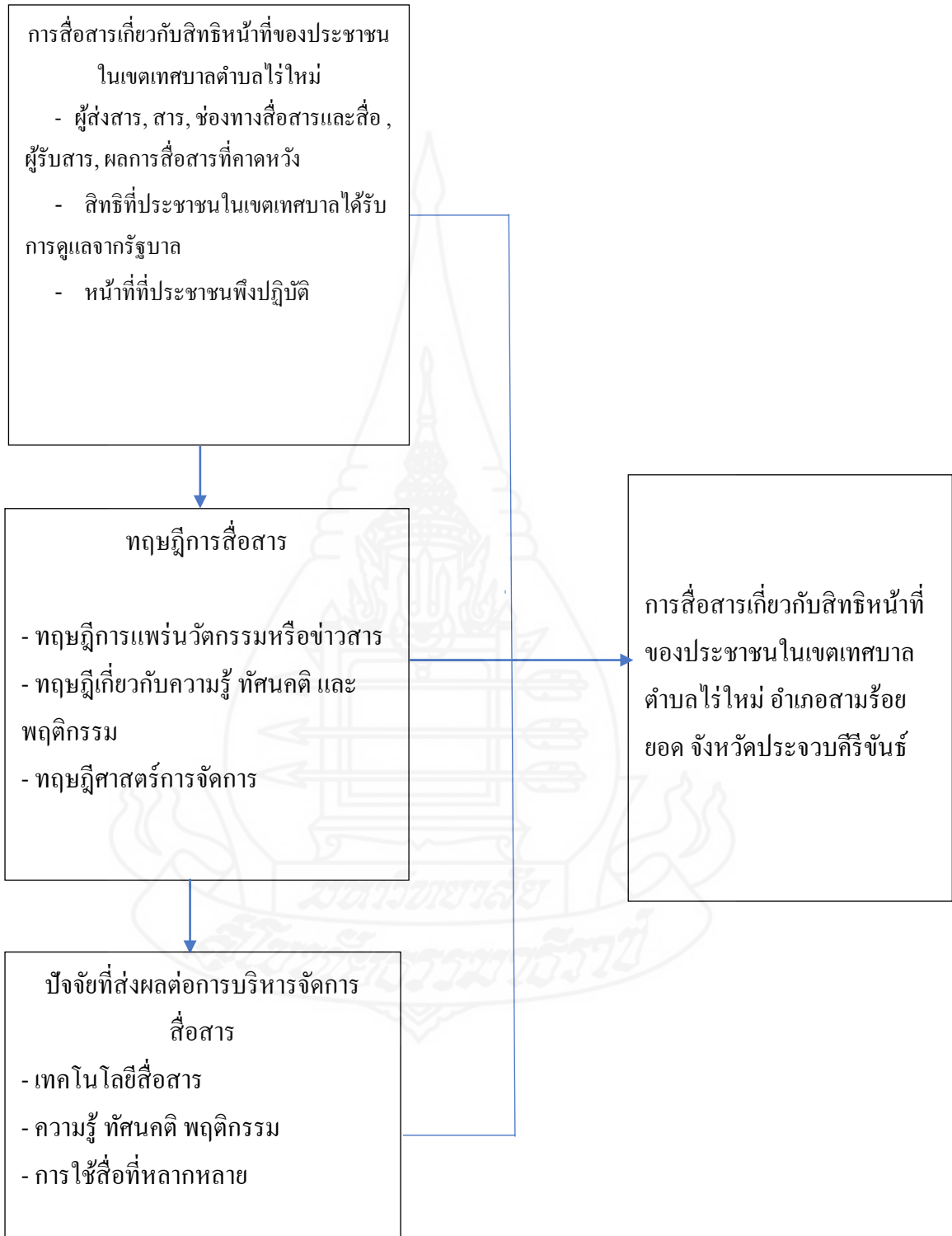
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษากระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.2 เพื่อศึกษาการจัดการการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนใน เขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้มุ่งการศึกษา เรื่อง รูปแบบการสื่อสารในการถ่ายทอดความรู้เรื่องสิทธิและหน้าที่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วยบริบทการสื่อสาร การจัดการสื่อสารรวมถึงแนวทางการพัฒนารูปแบบการสื่อสารถ่ายทอดความรู้ของสิทธิและหน้าที่ประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เนื้อหาสื่อสารเพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้เรื่องสิทธิและหน้าที่ประชาชน ได้มีการใช้ทั้งสื่อใหม่ สื่อดั้งเดิม สื่อบุคคลประกอบกันเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เนื้อหาสารที่ใช้ถ่ายทอดความรู้เรื่องสิทธิและหน้าที่ประชาชน ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบเพื่อให้สื่อสารได้ตรงไม่ผิดเพี้ยนจากความหมายเดิม เนื้อหาด้านสิทธิและหน้าที่ประชาชนตามรัฐธรรมนูญฉบับปี 2560 และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของเทศบาลตำบล

5.2 ด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มเป้าหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสื่อสารในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ที่อยู่ในพื้นที่มาไม่น้อยกว่า 5 ปี มี 7 กลุ่ม จำนวน 25 คน ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล 3 คน หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน เจ้าหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ 3 คน เจ้าหน้าที่เครือข่ายงานปกครอง 5 คน ตัวแทนแกนนำประชาชนในชุมชน 10 คน นักวิชาการสื่อสาร 2 คน

5.3 ขอบเขตระยะเวลา

งานวิจัยนี้ศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างตุลาคม 2563 – ตุลาคม 2564

5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยนี้ศึกษาในขอบเขตพื้นที่บ้านไร่ใหม่ตำบลไร่ใหม่อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

6. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

6.1 การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการจากผู้ส่งสาร โดยผ่านสื่อต่างๆ ของกลุ่มผู้นำชุมชนในบ้านไร่ใหม่และเทศบาลตำบลไร่ใหม่ ที่อาจเป็นการพูด การเขียน สัญลักษณ์อื่นใด ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญๆ อยู่ 4 ประการ คือ ผู้ส่งสาร สาร ช่องสาร และผู้รับสาร

6.2 สิทธิและหน้าที่ หมายถึง สิทธิที่ประชาชนในเขตเทศบาลได้รับการดูแลจากรัฐบาล เช่น การขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด, การขึ้นทะเบียนในการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ, การขึ้นทะเบียนในการรับเงินเบี้ยความพิการ, การรับเงินค่าจ้างงานศพตามประเพณี, การขอรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า, การได้รับความช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติ, การคุ้มครองผู้บริโภค, การปรับสภาพแวดล้อมบ้านผู้ด้อยโอกาส, การได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาเด็กสำหรับครัวเรือนยากจน, การขอข้อมูลข่าวสารทางราชการและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการ, การร้องเรียน ร้องทุกข์, การขอรับบริการด้านการศึกษาภาคบังคับ, การเลือกคนดีสู่สภา เป็นต้น และหน้าที่ที่พึงปฏิบัติเช่น การเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง, การขึ้นทะเบียนทหาร, การดูแลสถานที่ราชการ, การดูแลแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร, การดำเนินการจัดทำแผนชุมชน, ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบของชุมชน, การป้องกันโรคติดต่อร้ายแรง (โควิด 19), การคัดแยกขยะ, การขึ้นและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร, การรณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้ง, การร่วมตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 เพื่อให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ได้รับรู้สิทธิและหน้าที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6.3 การคุ้มครอง หมายถึง การคุ้มครอง การป้องกันรักษา ป้องกันดูแล ระวังรักษาประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ ให้ประชาชนได้รับสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 เพื่อให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ได้รับประโยชน์สูงสุด

6.4 การพัฒนากระบวนการสื่อสาร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือกระทำให้กระบวนการสื่อสาร สะดวกขึ้น ทันสมัยมากขึ้น เข้าถึงผู้รับสารมากขึ้น

6.5 การถ่ายทอดความรู้ หมายถึง การส่งเนื้อความจากฝ่ายหนึ่งที่เป็นเจ้าหน้าที่เทศบาลไปยังอีกฝ่ายหนึ่งที่เป็นชาวบ้านที่อยู่ในเขตเทศบาล โดยมีรูปแบบลักษณะของการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งมีรูปแบบ ที่หลากหลายจากการที่ภูมิปัญญาได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ในเรื่องนั้น มีทักษะและความการถ่ายทอดเชี่ยวชาญ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ลักษณะต่างๆ แล้วเลือกสรรนำมาประพฤติปฏิบัติ ปรับปรุง และพัฒนาให้เหมาะสม จึงมีรูปแบบการถ่ายทอดที่หลากหลายสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ได้

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่ารูปแบบการสื่อสารในการถ่ายทอดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่มีระบบและขั้นตอนในการสื่อสาร

7.2 ได้ผลการวิจัยเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตำบลไร่ใหม่อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้กับประชาชน ซึ่งอาจมีรูปแบบการสื่อสารที่มีความแตกต่างกัน แต่สามารถนำจุดที่แตกต่างกันนี้ไปเป็นวิธีการปฏิบัติที่ดีและนำมาใช้เป็นแนวทางที่ช่วยทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่เทศบาลตำบลไร่ใหม่หรือท้องถิ่นอื่นๆ มากยิ่งขึ้นต่อไป

7.3 ได้ค้นพบแนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แนวความคิดและทฤษฎีการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบในการอธิบายผลของงานวิจัยได้แก่

1. ทฤษฎีการแพร่พันธุ์นวัตกรรมหรือข่าวสาร (information/innovation diffusion theory)
2. ทฤษฎีสื่อใหม่ (new media theory)
3. ทฤษฎีการกำหนดทิศทางขององค์การร่วมกันของเทเลอร์ (Taylor's co-orientation theory of organization)
4. ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (KAP)
5. ทฤษฎีศาสตร์การจัดการ (management science)
6. ทฤษฎีผู้รับสาร (audience theories)
7. ทฤษฎีการวางแผน (Planning)
8. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สาระโดยย่อต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการแพร่พันธุ์นวัตกรรมหรือข่าวสาร (information/innovation diffusion theory)

นักทฤษฎีการสื่อสารคนสำคัญในเรื่องนี้คือ Everett Rogers(1962) ได้ผสมผสานการไหลเวียนของข่าวสารกับอิทธิพลของคน โดยอาศัยความเป็นสหวิทยาพัฒนาเป็นทฤษฎีการแพร่ข่าวสาร ซึ่งภายหลังที่เป็นยุคแห่งวิทยาการสร้างทฤษฎี จึงมีชื่อใหม่ว่าทฤษฎีการแพร่พันธุ์นวัตกรรม ทฤษฎีการแพร่ข่าวสารหรือนวัตกรรมเป็นทฤษฎีที่อธิบายวิธีการที่นวัตกรรมถูกนำเสนอและพัฒนา โดยกระบวนการสื่อสารที่หลากหลายผ่านขั้นตอนต่างๆ เป็นระยะๆ จนกระทั่งบรรลุไปสู่เป้าหมายของการสื่อสาร ความที่คนแตกต่างกัน การรับรู้สารจึงมีทั้งรวดเร็วและล่าช้าแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งทำให้การเผยแพร่พันธุ์นวัตกรรมต้องใช้เวลาและขั้นตอนเพื่อไปยังคนที่แตกต่างกัน กลุ่มคนในสังคม โดยเฉพาะในสังคมเกษตรกรรมจะแบ่งได้เป็น 5 กลุ่มได้แก่ กลุ่มคนที่รับข่าวสาร/นวัตกรรมได้ช้ามาก และส่วนใหญ่ก็จะเป็นเช่นนั้น คนกลุ่มนี้มีจำนวนหนึ่งเรียกว่ากลุ่มล่าช้าทางการสื่อสาร (laggards) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใดๆ กลุ่มคนกลุ่มที่สองเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่หรือกลุ่มคน

โดยเฉลี่ยซึ่งรับรู้ข่าวสาร/นวัตกรรมในระดับปานกลาง ผ่านสื่อสารมวลชน กลุ่มคนกลุ่มที่สามเป็นกลุ่มคนที่พร้อมจะรับข่าวสารและนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็ว (early adopters) คนกลุ่มนี้ทำให้กระตุ้นให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากยอมรับนวัตกรรมได้เร็วบางครั้งเร็วทันที่ที่ข่าวสารจากสื่อที่ไปถึง กลุ่มคนกลุ่มที่สี่เป็นกลุ่มคนที่รับความคิดหรือเรียนรู้จากกลุ่มที่ยอมรับนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็ว และพยายามชักชวนนวัตกรรมนั้น (late adopters) กลุ่มคนที่ห้า เป็นผู้นำความคิดเห็นค้นหาประโยชน์จากข่าวสารและเพิ่มริเริ่มสื่อนวัตกรรมออกไปโดยคนกลุ่มนี้เรียกว่านวัตกรรม (innovator) ยิ่งกว่านั้นนวัตกรรมยังกระตุ้นเพื่อนฝูงให้หันมายอมรับนวัตกรรม แม้แนวทฤษฎีจะดูราบรื่นแต่โรเจอร์ก็ยังคงพบข้อจำกัดเพราะเนื้อหาทฤษฎีให้ความสำคัญกับแหล่งสารซึ่งเป็นผู้กระจายสารออกไป จึงยังเป็นที่ทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับชนชั้นนำในฐานะผู้ส่งสารนอกจาก ข้อจำกัดข้างต้นแล้ว ทฤษฎีนี้ยังทำให้สื่อพบข้อจำกัดอีกด้วย เพราะสื่อจะนำเสนอนวัตกรรมเป็นหนึ่งเดียวโดยไม่จำแนกผู้รับสารที่มีความแตกต่างกัน สื่อมวลชนทำให้เกิดการรับรู้ข่าวสารและนวัตกรรมได้อย่างดีกับกลุ่มคนที่รับข่าวสารและนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำความคิดเห็นซึ่งรับนวัตกรรมได้เร็วและทรงอิทธิพลต่อคนในสังคมที่สุด ก็พบว่ายังไม่เพียงพอต่อการให้ผู้คนหันมายอมรับนวัตกรรม ดังนั้น ตัวแทนการเปลี่ยนแปลง (change agents) จึงเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้คนเข้าหานวัตกรรมหน้าที่ของตัวแทนการเปลี่ยนแปลงจะทำหน้าที่อย่างไม่เป็นทางการเพื่อทำให้ทุกคนในสังคมอยากเปลี่ยนแปลง ตัวแทนการเปลี่ยนแปลงจะทุ่มความพยายามแพร่ข่าวสารและนวัตกรรมโดยเฉพาะต่อกลุ่มที่ยอมรับนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำความคิดเห็น หน้าที่ของสื่อจึงไม่ใช่หน้าที่สำเร็จรูปในการนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลง แต่เป็นผู้จูงคนวนให้เกิดข้อถกเถียงที่นำไปโดยตัวแทนการเปลี่ยนแปลง โดยการเปลี่ยนแปลงแบ่งได้เป็น 5 ระดับ เริ่มต้นจากการสร้างความตระหนักรู้ (awareness) การให้ความสนใจ (interesting) การประเมินผล (evaluation) การทดลองใช้ (trial) และการยอมรับในที่สุด (adoption) ซึ่งการแพร่นวัตกรรมโดยกระบวนการเช่นนี้ได้ประสบความสำเร็จจริงในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในห่วงโซ่การสื่อสารเพื่อการพัฒนา (development communication) กำลังเป็นสาขาวิชาที่นิยมในกลุ่มประเทศโลกที่สาม ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะมีการเลือกใช้สื่อที่แตกต่างกัน ในการเข้าถึงผู้รับสารตั้งแต่สื่อมวลชน ไปถึงสื่อบุคคล ซึ่งทฤษฎี การแพร่นวัตกรรมก็เป็นส่วนหนึ่งในยุคแรกเริ่มที่มองผลกระทบอันจำกัดของสื่อในบทความของ Hagerstrand (1968) ได้วัดการกระจายหรือการแพร่ของนวัตกรรมโดยการจับแผนที่การกระจายในระยะเวลาที่ประสบความสำเร็จผลคือ การสื่อสารส่วนตัวถูกพบว่ามีพลังและแพร่ไปได้เร็วกว่าการประกาศผ่านสาธารณะ โดยสรุปทฤษฎีนี้เป็นผลมาจากการสำรวจเอกสารเพื่อนำไปสู่การณรงค์ข่าวสารหรือนวัตกรรมซึ่งมีลักษณะเป็นเส้นตรงที่มีแหล่งสารเป็นสำคัญ มองสื่อมวลชนว่ามีอิทธิพลที่จำกัดแต่ต้องพึ่งสื่อบุคคลในขั้นสุดท้ายเพื่อช่วยให้กลุ่มคนที่ยังไม่เข้าใจนวัตกรรมยอมรับนวัตกรรมได้ในที่สุด

2. ทฤษฎีสื่อใหม่ (new media theory)

Mark Poster (1995) ได้เปิดศักราชใหม่ในทศวรรษ 1990 โดยใช้ชื่อว่า the second media age หรือการเข้าสู่สื่อยุคใหม่เนื่องจากการใช้คอมพิวเตอร์เปลี่ยนไปเป็นระบบโต้ตอบ และการสื่อสารในระบบเครือข่ายโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต อันที่จริงสื่อใหม่เหล่านี้ยังรวมไปถึงการใช้ข้อความสั้น (SMS) และการใช้บอกหนทางหรือแผนที่ที่ตั้ง (GPS) เป็นต้น อันที่จริงสื่อใหม่เกิดขึ้นมาตั้งยุคสงครามเย็นตอนต้น แต่เริ่มนำมาใช้เป็นที่สื่อสารกันทั่วโลกปลายศตวรรษที่แล้ว สื่อใหม่จะแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ประเภทแรก เป็นสื่อใหม่ที่สื่อทำหน้าที่แบบหลวมๆ จากความหลากหลายของสื่อที่มีขอบข่ายที่กว้างขวางมาสู่การมีขอบข่ายที่เป็นแบบส่วนตัวมากขึ้น ประการที่สอง ความมุ่งมั่นที่จะไปสู่รูปแบบใหม่ของการใช้สื่อเพื่อสนองข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่เป็นปัจเจกชนภาพหรือการเข้าถึงตัวของเรา ประการที่สาม มันเปลี่ยนสภาพความเป็นยุคสงครามเย็น

มาสู่ยุคใหม่ที่เน้นความนิยมและความแพร่หลายของประชาชน อำนาจของสื่อหวานกลับมาพร้อมกับผลประโยชน์การแพร่ข่าวสารวงกว้างไร้พรมแดนสื่อในยุคแรกแตกต่างไปจากสื่อในยุคที่สอง กล่าวคือ สื่อในยุคแรกจะมีการผลิตในเชิงรวมศูนย์ เป็นการสื่อสารทางเดียว มีการควบคุมจากรัฐเป็นส่วนใหญ่ สื่อมักสร้างความไม่เป็นธรรมและการแบ่งกลุ่มทางสังคม ผู้ฟังไม่มีความเป็นเอกภาพเป็นเพียงคำสั่งมาจากการปกครอง แต่สื่อยังทำหน้าที่ชวนเชื่อหลอหลอมสำนึกทางสังคมเช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือแม้กระทั่งหนังสือพิมพ์ ส่วนสื่อในยุคที่สองจะแตกต่างกันตรงข้ามคือ มีการกระจายอำนาจออกไป เป็นการสื่อสารสองทาง อยู่เหนือการควบคุมของรัฐ ทำให้มีคุณค่าแบบประชาธิปไตยเพราะทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้โดยเสรีหากไม่กระทบกระเทือนเดือดร้อนผู้อื่น ส่งเสริมจิตสำนึกแบบปัจเจกภาพ และทศทางไปสู่ความเป็นปัจเจกชนโดยสรุปสื่อในยุคเก่า เน้นการกระจายเสียงและการแพร่ภาพในลักษณะสื่อมวลชน ส่วนสื่อในยุคที่สองเน้นแนวทางอันตรกิริยาทางสังคมและการสร้างบูรณาการทางสังคม แนวทางที่เน้นอันตรกิริยาเป็นแนวทางที่ยังคงใช้ การติดต่อสื่อสารแบบเผชิญหน้าหรืออาจไม่มีการเผชิญหน้าสารที่ส่งไปจะข้ามกาลเทศะมีอันตรกิริยามากขึ้นให้ความรู้สึกความเป็นส่วนตัว สื่อในยุคนี้เป็นสื่อกึ่งมวลชน (semi-mass media/narrowcasting) เช่น การใช้อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ และบล็อก ด้วยเหตุที่ยังมีอันตรกิริยาสูงเป็นพื้นฐาน มันจึงเป็นการสนับสนุน โลกแห่งประชาธิปไตยอันเนื่องมาจากประชาชนในฐานะผู้รับสารมีอำนาจมากขึ้นและมีการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารระหว่างกันมากขึ้นด้วย

สื่อในสังคมใหม่อันเป็นสื่อใหม่ในยุคที่สามจะมีการติดต่อกันมากกว่าอดีตหลายเท่า ทั้งนี้เพราะสื่อใหม่มีการเปิดใช้อย่างกว้างขวางและมีความยืดหยุ่น เนื่องจากมีการติดต่อสื่อสารไปมาในเวลาเดียวกันหรือโต้ตอบได้ทันที ผู้รับสารสามารถกลายเป็นผู้ส่งสารได้ทันที ในขณะเดียวกัน

ก็ทำให้เกิดความสับสนและความอลหม่านในการใช้ เนื่องจากสื่อใหม่มีจำนวนมากมายเกินกว่าที่มนุษย์จำเป็นต้องเลือกใช้ ซึ่งการเลือกมันอาจไม่ใช่สิ่งง่ายเสมอไป โดยมนุษย์ต้องการ โครงสร้างและแนวทางที่ตัดสินใจได้ง่าย แต่สื่อใหม่กลับกระจัดกระจายซึ่งเต็มไปด้วยการแบ่งและการแยกออกเป็นจำนวนมาก แม้ว่าการมีจำนวนมากจะดูยืดหยุ่นแต่มนุษย์ก็ใช้เวลาอยู่กับมันนานมากเช่นกัน เช่น สื่อสังคม หรือ โทรศัพท์มือถือในลักษณะ โทรศัพท์อัจฉริยะ นอกจากนี้การบูรณาการทางสังคมทำให้สื่อใหม่มิได้ทำหน้าที่ในแง่ข้อมูลข่าวสาร อันตรกิริยา และการแพร่กระจายเท่านั้น แต่มันยังทำให้สื่อใหม่กลายเป็นพิธีกรรมของคน ยุคใหม่ที่ใช้สื่อเพื่อเปิดชุมชนของตนเองในไซเบอร์ ฉะนั้นสื่อใหม่จึงมิใช่เครื่องมือขั้นต้นในแง่ข้อมูลข่าวสาร หรือสร้างประโยชน์ให้กับตนเอง แต่มันจะทำให้เรามาสู่การสร้างรูปแบบของชุมชนและเสนอแนะให้เราเข้าไปมีส่วนร่วมและการเป็นเจ้าของชุมชน การที่ผู้สื่อสารทุกวันนี้แบ่งปันพิธีกรรมกันในสื่อสังคมมิได้หมายความว่าพวกเขาจะมีอันตรกิริยาต่อกันจริงๆ อันตรกิริยากลายเป็นสิ่งจำเป็นหรือแม้แต่การเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในการบูรณาการทางสังคมผ่านพิธีกรรมทดแทนการติดต่อสื่อสารแบบซึ่งหน้า เราใช้สื่อมิใช่เพื่อจะบอกอะไรกับเรา หากแต่เราใช้มันเพราะมันเป็นพิธีกรรมของคนในยุคปัจจุบัน ดังนั้น สื่อใหม่มิใช่เพื่อต้องการรู้ข่าวแต่ต้องการเข้าร่วมในการกระทำพิธีกรรมมากกว่า เราจึงมีเพียงหน้าที่เฝ้าติดตามดูและฟังสื่อใหม่ พิธีกรรมของสื่อใหม่จึงเป็นเรื่องของนิสัย การเสพติดในรูปแบบการใช้ คุณค่าหลากหลายมากกว่าการใช้สื่ออย่างในอดีต และมีใช้เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แต่เพื่อต้องการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนสังคมของผู้ใช้ทั้งในส่วนตัว ส่วนรวม และการตลาด สิ่งที่อยู่ตรงหน้า (presence) ทางกายภาพแบบดั้งเดิมถูกทดแทนด้วยสิ่งที่อยู่ตรงหน้าซึ่งเป็น โปรแกรมสื่อสารทางคอมพิวเตอร์ สื่อในที่นี้จึงมีสภาพเหมือนบุคคลคอมพิวเตอร์จึงเป็นเครื่องมือในร่างของบุคคล และด้วยเหตุนี้ทำให้เราหันมาพูดหรือสื่อสารกับเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างพึงพอใจ อันส่งผลให้พฤติกรรมของมนุษย์ที่ผ่านมา (misbehaves) Rieger (2010) ได้กล่าวถึงมนุษยชาติพันธุ์ดิจิทัลซึ่งใช้เครื่องมือด้วยสื่อใหม่อันเป็นของวิทยาการกับความฉลาดของมนุษยชาติ ซึ่งมันวิวัฒนาการด้วยการถ่ายทอดบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งพิจารณาได้หลายแง่มุมเช่น การแสดงออกซึ่งความกระแ้างของมนุษย์พันธุ์นี้ที่มีพิสัยของความคิดเห็นและสมมติคติกว้างไกลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มนุษย์พันธุ์ดิจิทัลถูกตีความได้ 3 นัยยะ ได้แก่ ประการแรก สื่อดิจิทัลอำนวยความสะดวกในการสื่อสารทางปัญญา ประการที่สอง สื่อดิจิทัลเป็นฐานในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์และความเป็นศิลปิน ประการที่สาม สื่อดิจิทัลเป็นบริบทในการศึกษาเชิงวิพากษ์ของวัฒนธรรมดิจิทัล บทความสรุปได้ว่า เทคโนโลยีสื่อใหม่เป็นแรงขับเคลื่อนที่อยู่เบื้องหลังนวัตกรรมทางวิชาการซึ่งสำคัญกว่าสิ่งที่เคยเข้าใจ เช่น นัยยะทางวัฒนธรรม สังคม และการเมือง โดยอาศัยการแพร่หลายในรูปแบบสื่อออนไลน์ สื่อสังคม บล็อก ยูทูป โทรศัพท์อินเทอร์เน็ต หรืออีเมล เป็นต้น

โดยสรุป ทฤษฎีสื่อใหม่เริ่มตั้งแต่ยุคที่สองเช่น เว็บไซท์หรือบล็อกเพื่อการสืบค้นและการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนสื่อใหม่ในยุคที่สามกำลังครอบงำสังคมซึ่งมีผลกระทบต่อทั้งปัจเจกภาพและโครงสร้างทางสังคมเนื่องจากผู้คนเสพติดการสื่อสารโดยเฉพาะการอาศัยโทรศัพท์มือถือในสื่อสังคม เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม และอื่นๆ

3. ทฤษฎีการกำหนดทิศทางขององค์การร่วมกันของเทลเลอร์ (Taylor's co-orientation theory of organization)

Taylor และ Elizabeht (2000) มององค์การว่าเป็นกระบวนการของอันตรกิริยาที่เปิดช่องหรือโอกาสให้แต่ละคนสร้างสรรค์รายละเอียดของความคิดในหนทางที่แตกต่างกัน เทลเลอร์เห็นว่าเราสามารถสร้างภาพหรือโครงร่างขององค์การจากกรอบจินตนาการของบทสนทนา แนวความคิดของเขาจึงมีรากฐานจากความคิดปรากฏการณ์วิทยาและสังคมวิทยาวัฒนธรรม แต่ Weick (1979) ช่วยขยายขอบเขตของคนทั้งสองให้มีความเป็นศาสตร์มากขึ้น เทลเลอร์ให้ทัศนะว่าเมื่อคนสองคนมีอันตรกิริยาต่อกันในจุดสนใจร่วมกัน ย่อมนำไปสู่สิ่งถ้อยคำ/กิจกรรม (สัญญัตติ) ที่เป็นรูปธรรมเดียวกันเช่น หัวข้อ ประเด็น ความกังวลใจ สถานการณ์ เป้าหมาย คน กลุ่ม และอื่นๆ ซึ่งอันตรกิริยาในประเด็นที่เป็นรูปธรรมดังกล่าวจะสามารถนำไปสู่การกำหนดทิศทางร่วมกัน ซึ่งสมาชิกองค์การจะมีการเจรจาต่อรองเพื่อนำไปสู่ความหมายร่วมกันซึ่งอาจประสบความสำเร็จหรือไม่

งานวิจัยของ Taylor & Robichaud (2004: 395-413) ได้อธิบายใน 2 ทาง ได้แก่ ภาษาและการอภิปรายความ (discourse) ต่อกระบวนการของมโนทัศน์เรื่องการประสานงาน (organizing) ในฐานะที่เป็นกิจกรรมการสื่อสารระหว่างบุคคล (บทสนทนา) และการแปลความหมายด้วยการอภิปรายความในการให้คำจำกัดความของบุคคลผู้กระทำกร เป้าประสงค์ และองค์การในฐานะตัวบทสำหรับบทสนทนาที่เกิดขึ้น ในองค์การถูกตีกรอบด้วยสภาพแวดล้อมของภาษาและสังคม/วัตถุ โดยรอบอันเป็นที่ตั้งขององค์การที่ก่อให้เกิดตัวบทหรือเนื้อความในทางกลับกันตัวบทหรือเนื้อความเป็นตัวกำหนดบทสนทนาและสิ่งที่ปฏิบัติของสมาชิกในองค์การในการบรรลุเป้าหมายสังคม/วัตถุโดยรอบ ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่าภาษาและองค์การมีความสัมพันธ์ต่อกัน

โดยสรุป ข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนของทฤษฎีนี้กับทฤษฎีของเวเบอร์อยู่ที่ความอ่อนและความแข็งของสาร ทฤษฎีนี้เชื่อว่าสารที่ไหลผ่านองค์การสามารถตกลงกันได้จึงแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ ในขณะที่ทฤษฎีของเวเบอร์มองสารที่มีความแข็งแรงแรงไม่อ่อนไหว เนื่องจากปรากฏในรูปของการเป็นกฎกติกาหรือการสั่งงานที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและพฤติกรรม (KAP)

ความรู้ (knowledge) ทักษะ (attitude) และการปฏิบัติ (practice) มาจากตัวอักษรตัวแรกของคำทั้งสามอันได้แก่ KAP คนทั่วไปมองเห็น KAP theory ว่าเป็นเพียงเครื่องมือเพื่อใช้ในการสำรวจ จึงมักนิยมเรียกกันว่า KAP survey ซึ่งนิยมมาใช้ประเมินโครงการต่างๆ โดย UNICEF มาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1950 ซึ่งแต่เดิมนิยมศึกษาในเรื่องสุขอนามัยของคนในประเทศโลกที่สามซึ่งมักมีปัญหาทางด้านสุขภาพอันเนื่องมาจากปัจจัยเศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่ยากไร้ โดยงานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อประเมินว่าผู้รับสารที่ยากไร้เหล่านั้นมีความรู้ มีทักษะ และการนำไปปฏิบัติหรือไม่จากโครงการที่ UNICEF ลงไป ทั้งนี้โดยอาศัยการวิจัยแบบการสำรวจภาคตัดขวาง (cross-sectional surveys) โครงการวิจัยในครั้งนี้นักมักเป็นการศึกษาเพื่อวัดความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการวางแผนครอบครัว ในระยะหลัง KAP survey ถูกนิยมนำมาใช้ในวงการสื่อสารเพื่อการพัฒนา (development communication) ในปัจจุบันแม้จะผ่านระยะเวลามานานแล้วก็ยังมียุทธศาสตร์ในปัจจุบันนำไปเครื่องมือวิจัยในหลายๆ เรื่องที่แตกต่างไปจากหัวข้อโครงการวิจัยในอดีตความรู้ในการสำรวจ KAP หมายถึง ข้อเท็จจริงที่สังเกตเห็นได้จากผลการรับรู้ข่าวสาร ที่ผู้จัดการโครงการนำโครงการไปลงผู้ที่รับรู้ข้อเท็จจริงจะเป็นผู้ที่ได้รับความรู้ในเรื่องนั้นๆ เช่น ผู้ที่รับรู้ข่าวสารในเรื่องการวางแผนครอบครัวก็อาจกล่าวได้ว่า มีความรู้ ความรู้ในที่นี้ต่างจากความเชื่อ เพราะความเชื่อเป็นความคิดที่คุ้นเคยจากระบบประเพณีที่ฝังตัวอยู่ในสังคมจึงอาจเป็นมุมมองที่ทำให้ผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปได้ เมื่อเทียบกับ โลกวิทยาศาสตร์ ส่วนทักษะในการสำรวจ KAP หมายถึง ความรู้สึกทั่วไปของบุคคลที่เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับสิ่งได้รู้มา ซึ่งอาจเลยไปถึงอารมณ์/ความพึงพอใจ และค่านิยม ส่วนใหญ่ที่ทัศนคติมีกวดในรูปของระดับความเห็นด้วยต่อการรับรู้หรือความรู้หรือไม่สำหรับพฤติกรรมในการสำรวจ KAP หมายถึง การกระทำใดๆ อันเนื่องมาจากการมีทัศนคติที่มาจากการรับรู้ในเรื่องนั้นซึ่งวัดด้วยความถี่/ความบ่อย เช่น รู้ข่าวสารอย่างดีในเรื่องการวางแผนครอบครัวจึงทำให้มีทัศนคติในเชิงบวกต่อการวางแผนครอบครัว เบาะทำให้มีพฤติกรรมในการคุมกำเนิดตามมา เป็นต้น การสำรวจ KAP เป็นการศึกษิตัวแทนของประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้งนี้เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลหรือข่าวสารในสิ่งที่ได้รู้ ได้เชื่อ และได้กระทำในหัวข้อที่ต้องการศึกษา ส่วนใหญ่ของการสำรวจ KAP จะรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบสอบถามในเชิงปริมาณ และอาจมีการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพตามแบบฟอร์มสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือแบบมาตรฐานเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการวิจัยในโลกที่สาม กลุ่มที่ตัวอย่างมักเป็นคนยากไร้ อ่านหนังสือไม่ออก และการสัมภาษณ์ช่วยเติมเต็มสิ่งที่นักวิจัยต้องการรู้ขึ้นเป็นคำถามเปิดแม้ว่าเครื่องมือที่ใช้วัดจะเป็นแบบสอบถามก็ตาม ข้อมูลจะถูกนำมาวิเคราะห์ในเชิงปริมาณหรือบางส่วน

ในเชิงคุณภาพทั้งนี้ส่วนใดจะมากกว่าขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และการวางรูปแบบในการศึกษา โดยจุดใหญ่ของการวิจัยการถามหรือการสัมภาษณ์เพื่อวัดความรู้จากการรับรู้ ทักษะคิดในแง่ความพึงพอใจจากความรู้ที่ได้รับ และการปฏิบัติโดยมีส่วนร่วมมาน้อยเพียงใด เป็นหลักเหตุผลที่จำเป็นต้องทำการสำรวจ KAP (WHO 2008) ก็เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นเพื่อนำไปช่วยในการวางแผนการนำโครงการลงไปปฏิบัติ และวิธีการประเมินผล การสำรวจ KAP เป็นการรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ตอบรู้ เกี่ยวกับสิ่งที่เขาคิด และสิ่งที่เขาลงมือทำจริงๆ ด้วย ความระมัดระวังตามความรู้และทัศนคติที่ได้รับมาหรือการกระทำอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ศึกษา เช่น สุขภาพในเรื่องโรค การวางแผนครอบครัว หรือโรคภัยในทางการแพทย์เช่น มาลาเรีย เป็นต้น การสำรวจ KAP จะทำให้ทราบช่องว่างของความรู้ ความเชื่อหรือทัศนคติในทางวัฒนธรรม และแบบแผนการปฏิบัติที่เอื้อต่อการทำความเข้าใจในการกระทำ และการเข้าถึงปัญหาและการป้องกันตัวจากโรคร้าย หากกลุ่มตัวอย่างสามารถระบุปัจจัยของข่าวสาร ซึ่งรับรู้มาเป็นทัศนคติ และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ซึ่งจากการวิจัยผู้คนมักไม่ค่อยทราบ และไม่ทราบเหตุผลต่อทัศนคติที่ตนเองมี และทำไมต้องปฏิบัติตัวและต้องปฏิบัติตัวอย่างไร การสำรวจ KAP เป็นการประเมินกระบวนการสื่อสาร โดยเฉพาะแหล่งสารซึ่งเป็นกุญแจไปสู่การให้คำจำกัดความกิจกรรมและสารที่ส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยทั้งในแง่การจัดขีดเปิดเป่าและการควบคุม การสำรวจ KAP ช่วยในการกำหนดปัญหา ความจำเป็นและอุปสรรคของโครงการที่นำลงไปทำ ในทำนองเดียวกันกับการได้มาซึ่งคำตอบเพื่อปรับปรุงคุณภาพและการเข้าถึงบริการ การวิจัยเชิงสำรวจทำให้รู้ถึงหนทางที่จะทราบปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับคนไข้โดยเฉพาะคนไข้ที่อยู่นอกการรักษาสถานพยาบาลของรัฐ

ข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำไปบริหารจัดการโครงการเพื่อดูว่าอะไรสำคัญตามลำดับ เพื่อตีค่าทรัพยากรที่ต้องนำมาใช้ในกิจกรรมทั้งหลาย เพื่อคัดเลือกช่องทางสื่อสารและสารที่มีประสิทธิผลสูงสุด เพื่อสร้างระดับเส้นฐานในการเปรียบเทียบและการเปลี่ยนแปลงของมาตรวัดอันเป็นผลมาจากตัวแปรแทรกหรือการแสดงผลที่ทำหาย ข้อมูลจากการสำรวจ KAP ทำให้สามารถจัดผู้บริหาร โครงการและเจ้าหน้าที่ด้วยการมอบข้อมูลข่าวสารพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเป็นยุทธศาสตร์ในการตัดสินใจ การสำรวจ KAP จะดำเนินการวิจัย ณ เวลาใดก็ได้แต่ขอให้อยู่ในช่วงที่มีกิจกรรมควบคุมโรคหรือห้วงเวลาขณะที่ใส่ตัวการ (treatment) ซึ่งส่วนใหญ่นิยมวัดในช่วงต้นๆ ของโครงการหลังจากที่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์เป็นอย่างดีแล้วและควรก่อนที่โครงการจะดำเนินการแล้วเสร็จ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการจัดสรรทรัพยากรและการวางแผนรูปแบบโครงการ และระบุเส้นฐาน (baseline) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกับผลที่ตามมาหลังการลงโครงการหรือใส่ตัวการแล้วเพื่อนำไปปรับปรุงต่อไป ผู้ที่จะดำเนินการสำรวจ KAP ควรใช้ทรัพยากรที่เป็นบุคลากรภายในหรือบุคลากรภายนอกที่มีทักษะพิเศษ เช่น งานการวางแผน การวางงบประมาณ

และการเขียนระเบียบวิธีการสำรวจ สามารถทำได้โดยเจ้าหน้าที่ประจำโครงการที่มีประสบการณ์ คือ ทราบเป้าหมาย ข้อจำกัดในด้านทรัพยากร หรือคุ้นเคยกับระเบียบวิธีการวิจัย ส่วนใหญ่คนในโครงการจะมีการทักท้วงว่า ดั่งนั้น จึงอาจว่าจ้างที่ปรึกษาที่เป็นปัจเจกชนหรือหน่วยงานในการเริ่มต้นสำรวจหรือหาจุดที่สำคัญของกระบวนการ ที่ปรึกษามีหน้าที่วิจัย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ร่างแบบสอบถามเข้าพื้นที่เพื่อทดสอบแบบสอบถามโดยเฉพาะถ้าทราบภาษาท้องถิ่นยิ่งดี รวมไปถึงกระบวนการข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ดีพอจะทำให้ที่ปรึกษาวางขั้นตอนต่างๆ ของโครงการได้ตั้งแต่ขั้นตอนแรกไปจนถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยจะไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จะสามารถวางรูปแบบและการปฏิบัติตามแผน เพื่อไปสู่วิธีการที่ดีเมื่อทักษะได้ถูกนำมาใช้ เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสังคมอย่างยั่งยืน ผู้จัดการโครงการต้องใส่ตัวแปรแทรกที่จำเป็นต้องมีหลักฐานสนับสนุน หากมีหลักฐานสนับสนุน โครงการก็จะไปสู่ฐานในการทำงาน ข้อมูลที่รวบรวมไว้ และการวางรูปแบบเพื่อติดตามข้อมูล ตลอดจนการประเมินกิจกรรมที่เป็นหมายของกลุ่มประชากรหรือกลุ่มย่อยต่างๆ หากระเบียบวิธีการวิจัยที่ดีและถูกนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ข้อมูลจากการสำรวจ KAP ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเนื่องจากปลอดภัยจากกิจกรรมของโครงการที่ได้รับการคัดเลือกขึ้นอยู่กับข้อมูลจากการวิจัยมิใช่จากบุคคล อย่างไรก็ตาม อาจจำเป็นต้องมีข้อมูลในรายละเอียดที่จำเป็นต้องใช้สนับสนุนกิจกรรม ก็จำเป็นต้องดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะ การวิจัยกลุ่มเจาะลึก (focus groups) หรือการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) ควบคู่ไปกับการสังเกตการณ์ ด้วยเหตุนี้การสำรวจ KAP จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่นำไปปฏิบัติจริงได้และเป็นแนวทางให้กับโครงการเพื่อหา KAP ในการดำเนินโครงการ ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่หนึ่ง การระบุวัตถุประสงค์ของการสำรวจ ขั้นตอนที่สอง การพัฒนาระเบียบวิธีการสำรวจ ขั้นตอนที่สามการออกแบบ สอบถามเพื่อการสำรวจ ขั้นตอนที่สี่ การเข้าสู่สนามเพื่อการวิจัยเชิงสำรวจ ขั้นตอนที่ห้า การวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนที่หก การนำข้อสรุปไปใช้

การวิเคราะห์ผลที่ได้จะทำให้ผู้จัดการโครงการใช้เป็นหลักฐานในการทราบถึงความต้องการของคนในท้องถิ่นเพื่อใส่ตัวการของโครงการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ต่อการชี้แจงแสดงเหตุผลและการพัฒนานโยบาย ซึ่งมักพบว่า ค่าเฉลี่ยความรู้จะมีค่าเฉลี่ยมากกว่าทัศนคติและค่าเฉลี่ยทัศนคติจะมากกว่าค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ หากค่าทั้งสามมีความใกล้เคียงกันย่อมแสดงถึงผลสัมฤทธิ์สูงจากโครงการที่ทุกคนยอมมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ หากกิจกรรมที่ค้นพบจากคำตอบที่ได้จากการวิจัยก็จะแสดงถึงว่ากิจกรรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนำไปสู่ความสำเร็จในพื้นที่

Launialia (2009) เห็นประโยชน์จากการสำรวจ KAP ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้สำหรับการวางแผนโครงการสาธารณสุข แม้ว่าประโยชน์จาก KAP อาจจะทำให้ประโยชน์ในแง่ข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับการวางแผนโครงการและในเรื่องอื่นๆ แต่กระนั้นเป้าหมายของ KAP ก็มีประโยชน์ 2 ประการ

คือ ประการแรก ช่วยสร้างความเข้าใจ การสำรวจและการพรรณราสิ่งที่อาจทำทนายการวางแผน การลงมือปฏิบัติในเรื่องเฉพาะเจาะจง ประการที่สอง การนำไปปฏิบัติเพื่อป้องกันคนท้องที่เป็นไข้มาเลเรียได้รับปัจจัยแทรกจากการศึกษามานุษยวิทยาการแพทย์ที่มีปัจจัยสังคม-วัฒนธรรมเข้ามาแทรกซ้อนโครงการ

โดยสรุป KAP เป็นวิธีการสำรวจไล่ลำดับจากความรู้ ทักษะและพฤติกรรม ซึ่งโดยปกติจากการลงแรงในโครงการ การนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจะมีคนเข้าร่วมถึงขั้นตอนสุดท้ายน้อยการการรับรู้ในขั้นตอนแรก

5. ทฤษฎีศาสตร์การจัดการ (management science)

ทฤษฎีศาสตร์การจัดการ (management science) หมายถึง การจัดการที่นำเอาศาสตร์เชิงปริมาณมาประยุกต์วิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาของระบบการปฏิบัติการต่างๆ โดยใช้ตัวแบบหรือสมการทางคณิตศาสตร์เป็นตัวแทนระบบ และหาหนทางในการแก้ปัญหาโดยการแก้สมการทางคณิตศาสตร์ที่กำหนดขึ้น ผู้บุกเบิกศาสตร์การจัดการคือ เวสต์ เชิร์ชแมน (West Churchman) ได้เสนอว่า การนำเอาศาสตร์เชิงปริมาณมาใช้ในการดำเนินงานนับว่าสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จขององค์การ

6. ทฤษฎีผู้รับสาร (audience theories)

ทฤษฎีการชวนเชื่อ (propaganda) มีความสำคัญอยู่ที่ผู้ส่งสารหรือแหล่งสาร แต่ความสำเร็จไม่ใช่อยู่ที่ตัวผู้ส่งสารหากอยู่ที่การดึงผู้รับสารให้มาเชื่อได้อย่างไร อำนาจการชวนเชื่อคือการใช้ความสามารถให้เข้าถึงผู้รับสารได้อย่างรวดเร็วโดยนำเสนอผู้รับสารด้วยสิ่งง่ายๆ แต่ต้องเป็นสารที่สามารถลบล้างตัวของผู้รับสาร และนำความต้องการของผู้ส่งสารเข้าไปแทนที่ ราวทศวรรษที่ 1970-1980 การค้นคว้ามุ่งไปสู่ผู้รับสารมากขึ้นทำให้เข้าใจถึงตัวตนของผู้รับสารในการเสพสื่อทุกๆ วัน แม้วิทยุโทรทัศน์จะเป็นสื่อใหม่ซึ่งเป็นที่นิยมสูงสุดในยุคนั้น แต่ปรากฏว่ากลับมีอิทธิพลต่อผู้รับสารไม่มากอย่างที่คิด งานวิจัยเชิงประจักษ์ชี้ให้เห็นว่าสื่อส่งผลกระทบต่ออย่างจำกัดอันแตกต่างไปจากห้วงระยะเวลาของสงครามโลกหรือก่อนหน้านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในห้วงระยะเวลาของสงครามโลกหรือก่อนหน้านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในห้วงเวลาของสงครามเย็นการระดมการชวนเชื่อกลับยิ่งทำให้ประชาชนเรียนรู้เหลี่ยมจากสื่อมากขึ้น จนชั้นนำจึงไม่อาจครอบงำความคิดได้อย่างที่สำนักคิดแฟรงค์เฟิร์ตกล่าวไว้ เมื่อผู้รับสารไม่ได้ใส่ใจในคุณค่าของสื่อมวลชนเช่นแต่ก่อน

เนื่องจากตัวสื่อเองก็ไม่สามารถให้สารัตถะ การตีความ และการคัดเลือกสารได้อย่างเหมาะสม เพียงพอ ทฤษฎีที่มีผู้รับสารเป็นศูนย์กลางในยุคเริ่มต้นได้แผ่ขยายออกไปเพราะผู้คนสับสนในการทำหน้าที่และบทบาทของสื่อที่พยายามแสดงออกทั้งการครอบงำ หรือความรับผิดชอบ หรือการเรียกร้องเสรีภาพ ตลอดจนการยอมขยาดวิญญาณให้กับผู้ปกครองหรือนายทุน

ยิ่งในปัจจุบันผู้รับสารจำนวนมากพัฒนาตัวตนให้กลายเป็นผู้รับสาร สารที่กระตือรือร้น ทำให้การนำเสนอของสื่อสร้างกรอบจินตนาการที่เลวร้ายให้กับผู้รับสาร อย่างไรก็ตาม มีการแบ่งจำพวกของผู้รับสารไว้ในหลายลักษณะได้แก่ ผู้รับสารที่กระตือรือร้นใช้สื่อและเข้าใจสื่อมวลชนเป็นอย่างดี ผู้รับสารที่พัฒนาไปในเชิงวัฒนธรรมศึกษาจากการศึกษาของนักวิจัยในอังกฤษ แต่กระนั้นทฤษฎีผู้รับสารก็ยอมรับความสามารถของผู้รับสารซึ่งนักวิชาการศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ในการศึกษาวิจัยที่ซับซ้อนและแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้รับสารหนึ่งๆ เลือกที่จะรับสื่อที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกันในเวลาเดียวกัน หรือคนละเวลา และผู้รับสารเลือกที่จะเข้าใจหรือตีความแตกต่างกันหรือเหมือนกัน เป็นต้น

ดังตัวอย่างงานวิจัยของ Clarke (2000) ที่เห็นว่าแนวโน้มของผู้คนร่วมสมัยเป็นผู้รับสารที่กระตือรือร้น (active audience) ในขณะที่งานวิจัยในแคนาดาพบว่า การติดตามสื่อของผู้รับสารยังน้อยเกินไปจนต้องใช้สิ่งล่อเพื่อพัฒนาผู้รับสาร การศึกษาในโลภวิชาการกับการเปิดรับสื่อในโลกอุตสาหกรรมจึงเกิดช่องว่างของความรู้เกี่ยวกับตัวผู้รับสาร อันนำมาซึ่งการให้ความสนใจต่อกระบวนการเปิดรับสื่อในครัวเรือน ซึ่งจำเป็นต้องหาเหตุผลว่ากลุ่มเป้าหมายเข้าใจในการตีความสื่ออย่างไร

โดยสรุป ทฤษฎีผู้รับสารจึงไม่ง่ายที่จะมองคนว่าเป็นเพียงผู้รับเท่านั้น แต่ผู้รับสารอาจเลือกรับสาร เลือกสื่อ หรือแม้กระทั่งเลือกกรอบจินตนาการ สื่อจึงอาจส่งผลกระทบต่อผู้รับสาร ยิ่งผู้รับสารในระยะหลังๆ สามารถเลือกตีความสารเองได้อย่างเสรีตามความคิดเห็นของตนเอง

7. ทฤษฎีการวางแผน

ทฤษฎีการวางแผนว่ามีอยู่มากมายแต่ที่นำไปใช้ในทางปฏิบัติได้จริงกลับมีอยู่น้อย เขาจึงสืบค้นการค้นพบจากนักทฤษฎีการวางแผนตลอดห้วงระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา พบว่า ประการแรก ทฤษฎีการวางแผนเป็นทฤษฎีที่เน้นปรัชญาแห่งความเป็นมนุษย์ (humanist philosophy) เพื่อนำไปใช้วางแผนและการนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ ประการที่สอง การเน้นความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตามแผน โดยให้มีขนาดเหมาะสมภายใต้เงื่อนไขโลกแห่งความเป็นจริง ประการที่สาม การแปล

ความหมายของความรู้และความคิดที่ทำให้เกิดขอบเขตสาขาวิชาการวางแผน ด้วยเหตุนี้ทฤษฎีการวางแผนจึงเป็นความพยายามในการก้าวข้ามสาขาวิชาสำหรับนักวิชาการและนักวิชาชีพต่างๆ ความในการให้คำจำกัดความของบุคคลผู้กระทำการ เป้าประสงค์ และองค์การในฐานะตัวบท

8. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

พวงชมพู ไชยอาลา แสงรุ่งเรืองโรจน์ (2556:) ศึกษาเรื่อง การสื่อสารแบบ มีส่วนร่วม: กลไกในขับเคลื่อนแนวคิดสู่การปฏิบัติภายใต้กระบวนการพัฒนาแบบทางเลือก กระบวนการพัฒนาแบบทางเลือกเป็นกระบวนการที่เน้นความเป็นมนุษย์ และความหลากหลาย โดยเชื่อว่าแต่ละสังคม ต่างก็มีอัตลักษณ์และมีเส้นทางในการพัฒนาที่แตกต่างกันไป ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่องานพัฒนาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามแนวคิดการพัฒนาแบบทางเลือกนี้มีลักษณะที่เป็นนามธรรมค่อนข้างมากจึงอาจยากต่อการนำไปปฏิบัติ แต่ในฐานะนักสื่อสารที่เชื่อมั่นในศักยภาพของการสื่อสารที่มีต่อกระบวนการพัฒนา จึงมั่นใจว่า “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม” จะสามารถเป็นกลไกที่ขับเคลื่อนแนวคิดการพัฒนาแบบทางเลือกให้สามารถปฏิบัติได้จริงอย่างไรก็ตาม “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม” นี้ก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการ เพื่อเป็นการเสริมพลังให้สามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนแนวคิดไปสู่การปฏิบัติซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติงานและขั้นการตรวจสอบและประเมินผล ดังนี้

ขั้นวางแผน นักพัฒนาจะต้องมองเห็นศักยภาพของชุมชนในการที่จะดำเนินงานพัฒนาร่วมกับตน แทนที่จะมองเห็นแต่ด้านอ่อนด้อยของชุมชนรวมทั้งการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การระบุปัญหา การค้นหาวิธีแก้ไข และการดำเนินการแก้ไขโดยนักพัฒนาอยู่ในฐานะผู้สนับสนุนกระบวนการดังกล่าวขั้นปฏิบัติงาน ในขั้นตอนนี้ จำเป็นต้องนำการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเข้ามาใช้ ทั้งในด้านการใช้การสื่อสารเพื่อชักนำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานพัฒนา เช่น การใช้หอกระจายข่าวสารเป็นช่องทางเสริมสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนอันนำมาสู่การมีส่วนร่วมในงานพัฒนา รวมถึงการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการสื่อสารเพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนา เช่น การให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการหอกระจายข่าว อันนำมาสู่การเสริมสร้างพลังชุมชนในที่สุดขั้นการตรวจสอบและการประเมินผล จำเป็นต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการตรวจสอบและประเมินผลจากสายตาของคนในชุมชนร่วมกับนักพัฒนา การตรวจสอบและประเมินผลดังกล่าวจะทำให้ทั้งชุมชนและนักพัฒนาได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวอันนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการทำงานด้านพัฒนาด้วยตนเองในที่สุดนอกจากนั้นในการดำเนินงานทั้ง

3 ขั้นตอนนี้จำเป็นที่จะต้องใช้การสื่อสารแบบพิธีกรรม (Ritualistic Communication) เพราะเป็นการสื่อสารที่สามารถสร้างความเข้าใจร่วมกัน ไม่มีใครผูกขาดบทบาทการเป็นผู้ส่งสารหรือรับสารอย่างตายตัว แสดงให้เห็นถึงบทบาทและอำนาจ ในการดำเนินงานพัฒนาที่ผู้เข้าร่วมมีอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระบวนการพัฒนาแบบทางเลือกที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการที่เป็นประชาธิปไตย

เกษราภรณ์ สุดตาพงศ์ (2563) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรมในองค์กรยุคประเทศไทย 4.0 บทความนี้ นำเสนอกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรมในองค์กรยุคประเทศไทย 4.0 ได้แก่กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารในองค์กรกลยุทธ์การติดตามผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับและกลยุทธ์การสื่อสารโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ โดยกลยุทธ์ที่ได้นำเสนอขึ้นได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัย ทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการสื่อสารเพื่อจัดการกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในองค์กรในรูปแบบของประเทศไทย 4.0 ทั้งนี้ ปัจจุบันองค์กรแต่ละแห่งมีบุคลากรจากหลากหลายเชื้อชาติส่งผลให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรมในองค์กรยุคประเทศไทย 4.0 จึงสามารถใช้เป็นแนวทางให้บุคลากรในองค์กรสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน และก่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพนอกจากนี้กลยุทธ์การสื่อสารที่นำเสนอในบทความนี้สามารถสร้างรูปแบบการสื่อสารเพื่อให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจถึงความสำคัญขององค์กรและช่วยนำพาองค์กรให้เกิดการพัฒนาด้านการสื่อสารให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งแก่องค์กรและช่วยให้องค์กรจัดการการสื่อสารที่นำไปสู่การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

พิชญ์นิฐา พรรณศิลป์ (2558) ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 บทสรุปการบริหารองค์กรเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารทั้งหลายจำเป็นประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะของตนก่อให้เกิดพลังทางความคิดเหนือกลุ่มบุคคลให้มุ่งมั่นสู่เป้าหมายเดียวกัน ด้วยการเป็นผู้นำที่มีความมุ่งมั่นต่อเป้าหมายและเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างไม่หยุดยั้ง โดยพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อยู่เสมอ ส่วนลักษณะท่าทางที่มองเห็นได้นั้นจะบอกถึงความเชื่อ ค่านิยม จริยธรรม และอุปนิสัยที่เกิดจากสัญชาตญาณ ความรู้สึก อารมณ์ เป็นบุคลิกภาพเฉพาะของผู้นำ ผู้นำที่มีความเชื่อมั่นและเชื่อถือความเป็นผู้นำของตนจะมีแรงบันดาลใจในการทำงาน ระวังเรื่องของความเชื่อมั่นสูงเกินไปป้องกันได้ด้วยการเปิดรับความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังใจร่วมคิด ร่วมทำ เริ่มจากบางเรื่อง หลายๆ เรื่อง จนกระทั่งเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

ระพีพร คณะพล(2559) ศึกษาเรื่องหุ้นส่วนทางการบริหารท้องถิ่น บทบาททางสังคมกับการเสริมสร้างชุมชนสันติสุข การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการบริหารงานทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งบางวิธีสามารถกระทำได้อย่างง่าย หรือบ้างก็ต้องใช้เวลาขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้อง ด้านการรับฟังความคิดเห็น หรือ ด้านการเปิด โอกาส เป็นต้น รวมทั้งพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับ ในการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของรัฐมากขึ้น เพราะแท้จริงแล้วประชาชนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารงานภาครัฐอย่างแท้จริง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (2560) ศึกษาเรื่องสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากนี้ที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้วการใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำกรนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพ เช่นว่านั้น ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มีมาตรการกฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคลหรือชุมชนสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุนเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย กฎหมาย ตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับ แก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล

ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายการจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกายจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้

บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้ ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนีในคดีอาญา จะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองมิได้

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในขณะที่มี การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ

บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนาและย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตน แต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใดๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพิกถอนที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถานการเข้าไปในเคหสถาน โดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการค้นเคหสถานหรือที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

การตั้งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ การให้นำข่าวสารหรือข้อความใดๆ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนจัดทำขึ้น ไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อใดๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทยการให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชนรัฐจะกระทำมิได้ หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนไม่ว่าเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการอื่นใดในทำนองเดียวกันต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบตามระยะเวลาที่กำหนดและประกาศให้ประชาชนทราบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง แต่ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์และภารกิจของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ด้วย

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใดๆ การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มา

ซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดกขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิ เช่นว่านี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรม ภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายจากการเวนคืน โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะผลกระทบต่อผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับจากการเวนคืนนั้น การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการที่บัญญัติไว้ในวรรคสาม เว้นแต่เป็นการเวนคืนเพื่อนำอสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนไปชดเชยให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามที่กฎหมายบัญญัติกฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้ประโยชน์เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือมีอสังหาริมทรัพย์ที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ และเจ้าของเดิมหรือทายาทประสงค์จะได้คืน ให้คืนแก่เจ้าของเดิมหรือทายาทระยะเวลาการขอคืน และการคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนที่มีได้ใช้ประโยชน์ หรือที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท และการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดเชยไป ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติการตรากฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยระบุเจาะจงอสังหาริมทรัพย์หรือเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามความจำเป็น มิให้ถือว่าเป็นการขัดต่อมาตรา 26 วรรคสอง

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือการผังเมืองหรือเพื่อรักษาสถานภาพของครอบครัว หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์ การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ การถอนสัญชาติของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด จะกระทำมิได้

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพการจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็นหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ

อย่างอื่นการตรากฎหมายเพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพตามวรรคสอง ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือก้าวกายการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชนหรือหมู่คณะอื่นการจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อการป้องกันหรือจัดการกีดกันหรือการผูกขาด

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(1) ได้รับความทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(2) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

(3) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

(4) อนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ

(5) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(6) เข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชนและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้น โดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(7) จัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน สิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคหนึ่ง หมายความว่าความรวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่กฎหมายบัญญัติกฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไป

โดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับารเลือกตั้ง

สิทธิของผู้บริโภคร่วมได้รับความคุ้มครอง บุคคลย่อมมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคองค์กรของผู้บริโภคตามวรรคสองมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งอำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายสิทธิของมารดาในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตรย่อมได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขมิได้ ผู้ใดทราบว่ามีกรกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้การดำเนินการตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งหน้าที่ของปวงชนชาวไทย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, ฉบับปี 2560, สืบค้น 14 มิถุนายน 2564)

อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของเทศบาลตำบล

1. อำนาจหน้าที่ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ที่เทศบาลตำบลต้องทำ ได้แก่

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทาง

(3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการ กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

2. อำนาจหน้าที่ตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ที่เทศบาลตำบลอาจจัดกิจกรรมใดๆ ในเขตเทศบาล ได้แก่

- (1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (5) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (9) เทศพาณิชย์

(อำนาจหน้าที่ของเทศบาล, 2489)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กล่าวคือ การศึกษาการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนไม่ว่าจะเป็นเอกสารหรือจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ อีกทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการสื่อสารกับประชาชนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิและหน้าที่ที่ประชาชนควรมี เพื่อค้นหาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เป้าหมายที่ยินดีในความร่วมมือในการวิจัย จึงศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยมีจุดประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาการจัดการการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อศึกษาการจัดการการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามลำดับ โดยบทที่ 3 ซึ่งเป็นบทที่ว่าด้วยวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย แบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)แบบมีโครงสร้าง และการสนทนากลุ่ม (Focus group)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative research) กล่าวคือ การวิจัยเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมาย หลังจากนั้นจึงศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสังเกตการมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ได้แก่

1. การศึกษาภาคเอกสาร (Document Study) และสิทธิและหน้าที่ของประชาชนได้เห็นชัดว่าการสื่อสารมีรูปแบบกระบวนการ ต้องวางแผน พัฒนาการสื่อสารอย่างเป็นระบบต้อง

อาศัยกำลังของเจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร การจัดการ การสื่อสาร และแนวทางการพัฒนาการสื่อสารที่เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการสร้างความรับรู้ความเข้าใจของประชาชน งานวิจัยนี้ยังช่วยให้ประชาชนรู้และเข้าใจในหน้าที่ของตน ทำตนให้เป็นประโยชน์ด้วยการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสาร

2. วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Quantitative method)

2.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth-Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง จากผู้เกี่ยวข้อง คือผู้บริหารเทศบาล หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา เจ้าหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่เครือข่ายงานปกครอง ตัวแทนแกนนำประชาชนในชุมชน และนักวิชาการสื่อสาร ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เลือกแบบเจาะจงได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตำบลไร่ใหม่อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมจำนวน 25 คน ที่อยู่ในพื้นที่มาไม่น้อยกว่า 5 ปี มี 7 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล 3 คน หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน เจ้าหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ 3 คน เจ้าหน้าที่เครือข่ายงานปกครอง 5 คน ตัวแทนแกนนำประชาชนในชุมชน 10 คน และนักวิชาการสื่อสาร 2 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล 3 คน ได้แก่

1. ชื่อ ว่าที่ร้อยตรี คนัย ปาน้อยนนท์ ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลไร่ใหม่
2. ชื่อ นางจิตติมา ลีทองอิน ตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลไร่ใหม่
3. ชื่อ นายนิเวช กฤตานุสาร ตำแหน่ง เลขานายกเทศมนตรีตำบลไร่ใหม่

กลุ่มที่ 2 หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล 1 คน

1. ชื่อ นางพิรุชญาณ์ รัตนฐิรวัดน์ ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

กลุ่มที่ 3 ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน

1. ชื่อ นางสาวณัฐนิชา เทียงไธสง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองคลังและรักษา
ราชการแทน ผู้อำนวยการกองการศึกษา

กลุ่มที่ 4 เจ้าหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ 3 คน

1. ชื่อ นางสาวลัดดา ศักดาเดชฤทธิ์ ตำแหน่ง นักประชาสัมพันธ์เทศบาลตำบลไร่ใหม่
2. ชื่อ นางสาวลลิตา สีสั่งข์ ตำแหน่ง ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์เทศบาลตำบลไร่ใหม่
3. ชื่อ นางสาวรุ่งอรุณ เจียมจรรยา ตำแหน่ง ครูโรงเรียนเทศบาลไร่ใหม่

กลุ่มที่ 5 เจ้าหน้าที่เครือข่ายงานปกครอง 5 คน

1. ชื่อ นายคมสัน สำราญราษฎร์ ตำแหน่ง กำนันตำบลไร่ใหม่
2. ชื่อ นางกิมจู ชัยพรหมนฤภัย ตำแหน่ง แพทย์ตำบลไร่ใหม่
3. ชื่อ นายสายชล มีกล้า ตำแหน่ง สารวัตรกำนันตำบลไร่ใหม่
4. ชื่อ นายธงชัย ปัญญาศิริ ตำแหน่ง สารวัตรกำนันตำบลไร่ใหม่
5. ชื่อ นายชัยรัตน์ วงศ์อากาศ ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ตำบลไร่ใหม่

กลุ่มที่ 6 ตัวแทนแกนนำประชาชนในชุมชน 10 คน

1. ชื่อ นายมานพ บุญเกิด ตำแหน่ง ปราชญ์ชาวบ้าน
2. ชื่อ นางสาว นุรักษ์ใจ ตำแหน่ง ประธานชุมชนไร่ใหม่สิบสองหูน
3. ชื่อ นางปาริษา แดงจ้อย ตำแหน่ง อดีตครูโรงเรียนบ้านหนองแก
4. ชื่อ นายบรรจง สุวรรณนัง ตำแหน่ง ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกล้วยฉาบ

ผกากรอง

5. ชื่อ นางอุดมรัตน์ เจริญทอง ตำแหน่ง อาสาสมัครสาธารณสุข
6. ชื่อ นายสุนทร สุนาสวน ตำแหน่ง อาสาสมัครหมอดินตำบลไร่ใหม่
7. ชื่อ นายวน สีแดง ตำแหน่ง ประธานชุมชนไร่ใหม่สามัคคี
8. ชื่อ นายขยงยุทธ สุวรรณนัง ตำแหน่ง อดีตครูโรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม
9. ชื่อ นางสาวเพ็ญโฉม มลิณทรานุช ตำแหน่ง อาสาสมัครสาธารณสุข
10. ชื่อ นางพวงเรียง กฤตานุสาร ตำแหน่ง ประธานชุมชน 18 หุ่น

กลุ่มที่ 7 นักวิชาการสื่อสาร 2 คน

1. ชื่อ นายอรรถกร ขวัญช่วย ตำแหน่ง นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ
2. ชื่อ นางวิมลรัตน์ บุญเกิด ตำแหน่ง ครู คศ. 3 ศึกษาราชการแทน ผู้อำนวยการ

โรงเรียนเทศบาลบ้านไร่ใหม่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและตรวจเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิเคราะห์ ประกอบด้วยเครื่องมือตามกระบวนการขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 การศึกษาภาคเอกสาร (Document Study) และการใช้แอปพลิเคชันไลน์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบสื่อแอปพลิเคชันไลน์กระบวนการใช้สื่อแอปพลิเคชันไลน์ การกลยุทธ์การใช้สื่อแอปพลิเคชันไลน์และแนวทางการพัฒนาการใช้สื่อแอปพลิเคชันไลน์ในการสร้างความเข้าใจในเนื้อหาของสารที่ได้สื่อสารออกไป

2.2 วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Quantitative method)

2.2.1 แบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth-Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง ที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารเทศบาล หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา เจ้าหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่เครือข่ายงานปกครอง ตัวแทนแกนนำประชาชนในชุมชน และนักวิชาการสื่อสาร ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ที่ได้มาจากสังเกตผู้บริหารเทศบาล หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา เจ้าหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่เครือข่ายงานปกครอง ตัวแทนแกนนำประชาชนในชุมชน และนักวิชาการสื่อสาร ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง กับกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information) เป็นรายบุคคล โดยผู้วิจัยใช้คำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) และจะกำหนดแนวคำถามไว้อย่างกว้างๆ แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถเล่าเรื่องได้อย่างเต็มที่ตามประเด็นที่ผู้วิจัยตั้งไว้ และผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกต ตลอดเวลาที่อยู่ในสนาม ทั้งการสังเกตทั่วไป และการสังเกตระหว่างการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแบบรายบุคคล รวมถึงการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งจากบทความ เอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และเว็บไซต์ต่างๆ เพื่อประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การพรรณนาวิเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบตามประเด็นเนื้อหาที่ศึกษา คือ บริบทการสื่อสารของการถ่ายทอดสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และกระบวนการสื่อสารในการถ่ายทอดการถ่ายทอดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แล้วนำผลข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – Depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่าง และจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ตามขั้นตอนการดำเนินการ ทั้ง 2 ชั้น มาวิเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบการสื่อสารต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยศึกษาเกี่ยวกับ 1) กระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) การจัดการการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3) แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 กระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 2 การจัดการการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 1 กระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีผลการวิจัยในรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

กระบวนการสื่อสารเป็นการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของสารที่ผู้ส่งสารจะถ่ายทอดไปยังผู้รับสาร ซึ่งมีหลากหลายวิธีการเพื่อให้ได้รับสารอย่างมีคุณภาพมากที่สุด โดยสามารถแสดงให้เห็นถึงกระบวนการสื่อสารดังนี้

1.1 ผู้ส่งสาร

เพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์เทศบาลตำบลไร่ใหม่ 2) กำนันผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) ผู้นำชุมชนและอาสาสมัครต่างๆ คือ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย

พลเรือน (ชรบ.) อาสาสมัครสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ผู้ส่งสารสำหรับการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนมีหน้าที่ ให้ความรู้และความเข้าใจในสารนั้นๆ กับประชาชนทั่วไป แบ่งหน้าที่ได้ดังนี้

1) เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์เทศบาลตำบลไร่ใหม่ โดยมีหน้าที่เป็นแม่ข่าย อำนวยความสะดวก รวบรวมข้อมูลเนื้อหา ออกแบบสื่อ กำหนดรูปแบบสื่อที่สามารถสื่อสารออกไป ตามที่ผู้บริหารสั่งการ ไปยังสำนักและกองต่างเช่นการประชาสัมพันธ์งานด้านสวัสดิการเบี้ยยังชีพก็เป็นงานของสำนักปลัด การประชาสัมพันธ์งานฉีดวัคซีนป้องกันโควิด2019 (covid-19) และการประชาสัมพันธ์งานฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าที่เป็นงานของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ประชาสัมพันธ์งานเปิดรับสมัครนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลที่เป็นงานของกองศึกษา ประชาสัมพันธ์งานให้ชาวบ้านไปเสียภาษีป้ายและที่ดินที่เป็นงานของกองคลัง เป็นต้น

2) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสาร สนับสนุนการเผยแพร่ข่าวสารในเรื่องที่จะประชาสัมพันธ์ โดยนำเรื่องที่ประชาสัมพันธ์ไปแจ้งให้เทศบาลประชาสัมพันธ์ และช่วยประชาสัมพันธ์ เช่น เผยแพร่ข่าวสารในที่ประชุมหมู่บ้าน แอร์ไลน์แอร์เพลน บุก บอ กต่อ เล่าต่อ แจกหนังสือและแจกแผ่นพับ ซึ่งแล้วแต่ว่าการประชาสัมพันธ์ว่าทำเป็นรูปแบบไหน

3) ผู้นำชุมชนและอาสาสมัครต่างๆ (อส. ชรบ. อพม.) มีหน้าที่เผยแพร่ข่าวสาร เช่น การแอร์ไลน์แอร์เพลน บุก บอ กต่อ เล่าต่อ แจกหนังสือ แจกแผ่นพับ เติมนรณรงค์ การที่ได้รับเลือกเป็นผู้ส่งสารสำหรับการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเพราะมีความรู้ ความเข้าใจในประเด็นสารและมีความใกล้ชิดกับประชาชน ผู้ส่งสารสำหรับการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนมีคุณสมบัติ เป็นผู้พูด ผู้ฟัง ผู้รับ ต้องเป็นกลาง สามารถสื่อสารกับประชาชนทั่วไปได้และสามารถใช้สื่อใหม่ได้เป็นอย่างดี การแสวงหาผู้ส่งสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ผู้บริหารมอบหมายโดยตรง ผ่านการอบรมการใช้เครื่องมือสื่อสาร มีทัศนคติที่ดีและอาสาสมัครต่างๆ การพัฒนาทีม ผู้ส่งสารสำหรับการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนนัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาสาร ข้อมูลใหม่ๆ เทคนิคการให้ความรู้ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาผู้ส่งสารสำหรับการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน การใช้สื่อ ความเข้าใจของเนื้อหาสาร บุคลิกภาพ ความน่าเชื่อถือ

ปัจจัยความสำเร็จในการเป็นผู้ส่งสารสำหรับการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนมี ความสามารถในการทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ทัศนคติและพฤติกรรมที่นำไปสู่การพัฒนาทุกระดับ

“ผู้ส่งสารได้แก่เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของเทศบาลเป็นหลัก มีแนวร่วมอาทิเช่น อาสาสมัครสาธารณสุข กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยผ่านการหลอมรวมด้วยการจัดกิจกรรมละลายพฤติกรรมต่างๆ และการอบรมให้ความรู้ สาเหตุที่นำมาเป็นผู้ส่งสารเพราะเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร เทคนิคการสื่อสารและมีความความใกล้ชิดกับประชาชนทั่วไป”

(มานพ บุญเกิด สัมภาษณ์เมื่อ 13 เมษายน 2564)

1.2 สาร

ประเด็นสารที่ใช้ในการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่มี สิทธิและหน้าที่โดยแบ่งเป็น

“การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ มีอยู่เป็นประจำในรูปแบบของการณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สิทธิของการได้รับประโยชน์จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ การสำรวจการเสียภาษีบำรุงท้องที่บ้าง โดยผ่านทางสื่อหลายช่องทางโดยผ่านทางข้อความเสียงตามสายทางแผ่นพับ ทางสื่อบุคคล หนังสือราชการ สื่อใหม่'โลก'กลุ่มเทศบาลไร่ใหม่ เฟสบุ๊กเทศบาลตำบลไร่ใหม่”

(ปาริษา แดงจ้อย สัมภาษณ์เมื่อ 22 เมษายน 2564)

สิทธิและหน้าที่ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเรื่องที่ทุกคนที่อยู่ในเขตเทศบาลต้องรู้และปฏิบัติตาม ที่มาในรูปแบบของหนังสือเวียนของหน่วยต่างๆ ภายนอกเทศบาลส่งมาให้เทศบาลทำการสื่อสารประชาสัมพันธ์และการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของทางเทศบาลซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามวงรอบของงาน

เทศบาลตำบลไร่ใหม่ สามารถสื่อสารประชาสัมพันธ์ตามภารกิจในห้วงเวลานั้น ในบางครั้งต้องแปลสารและรูปแบบให้เป็นภาษาที่ประชาชนทั่วไปเข้าใจได้อย่างง่ายๆ

“เรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลถ้ายกมาทั้งกระบิงไม่มีใครฟัง ต้องแยกมาสื่อสารประชาสัมพันธ์ตามห้วงเวลาและรูปแบบนั้นก็ง่ายต่อการเข้าใจและรับรู้ของชาวบ้าน”

(ณัฐนิชา เทียงไธสง สัมภาษณ์ 21 ตุลาคม 2564)

ในสถานการณ์ปัจจุบันภาวะวิกฤตโรคระบาดไวรัสโควิด 2019 การประชาสัมพันธ์เรื่องโรคระบาด และวิธีการรับมือกับโรคระบาดเป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วนที่ทางเทศบาลได้เผยแพร่ให้ประชาชนในเขตเทศบาลรับรู้รายละเอียดการใส่แมสป้องกัน การเว้นระยะห่างทางสังคม และการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อ ในประเด็นนี้การสื่อสารด้วยสื่อใหม่ จำเป็นเนื่องด้วยผู้ส่งสารก็ต้องเว้นระยะห่างทางสังคมเหมือนกัน

“ปีสองปีนี้โรคโควิด-19 ระบาดหนักในพื้นที่เราและพื้นที่ใกล้เคียงหนักมากหากชาวบ้านไม่รู้วิธีป้องกันคงติดกันมากขนาดโรงพยาบาลไม่พอรักษาเครื่องมือแพทย์ก็ไม่พอลคงมีผู้เสียชีวิตมาก เป็นหน้าที่พวกเราต้องช่วยประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านได้รู้”

(คมสัน สารามุขราชูร์ สัมภาษณ์ 13 ตุลาคม 2564)

สารที่ใช้แต่ละประเด็นในการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนสรุปชัดเจน เข้าใจง่ายและครอบคลุมเนื้อหาผู้กำหนดสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ผู้บริหารเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมอบหมายหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์เป็นผู้ดำเนินงาน กำหนดสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเหล่านั้น เพราะการสื่อสารเป็นตัวเร้าให้ผู้รับสารเกิดการรับรู้และตอบสนองในทิศทางที่ต้องการ วิธีการกำหนดสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนผู้บริหารเป็นผู้กำหนดโดยยึดหลัก ต้อง ตรง กระชับ ชัดเจน และถูกต้อง

1. สิทธิมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.1 สิทธิและหน้าที่ของประชาชน

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ช่วงเวลา	เป้าหมาย	ช่องทางการสื่อสาร	กองงานที่รับผิดชอบ
1	การขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	ตลอดปีงบประมาณ	เด็กที่มีอายุไม่เกิน 6 ปีบริบูรณ์	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ช่วงเวลา	เป้าหมาย	ช่องทางการสื่อสาร	กองงานที่รับผิดชอบ
2	การขึ้นทะเบียนใน การรับเงินเบี้ยยัง ชีพผู้สูงอายุ	มกราคม - พฤศจิกายน ของ ทุกปี	ผู้ที่มีอายุ 59 ปี บริบูรณ์ ใน ปีงบประมาณ นั้นและผู้ที่มี อายุ 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ที่ยังไม่เคย ลงทะเบียนใน การขอรับ สิทธิ	ประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโ เซียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อ บุคคล	สำนักปลัด
3	การขึ้นทะเบียนใน การรับเงินเบี้ย ความพิการ	ตลอด ปีงบประมาณ	คนพิการที่มี บัตรประจำตัว คนพิการ	ประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโ เซียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด
4	การรับเงินค่าจัด งานศพตาม ประเพณี	ตลอด ปีงบประมาณ	ผู้จัดงานศพ ของผู้มีสิทธิ	ประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโ เซียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อ บุคคล	สำนักปลัด
5	การขอรับวัคซีน ป้องกันโรคพิษ สุนัขบ้า	กุมภาพันธ์ - เมษายน ของทุก ปี	เจ้าของสุนัข	ประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโ เซียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	กอง สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ช่วงเวลา	เป้าหมาย	ช่องทางการสื่อสาร	กองงานที่รับผิดชอบ
6	การได้รับความช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติ	ช่วงเวลาที่เกิดภัยพิบัติ	ผู้ประสบภัย	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด
7	การคุ้มครองผู้บริโภค	ตลอดปีงบประมาณ	บุคคลที่ถูกเอาเปรียบด้านสินค้าและบริการ	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด
8	การปรับสภาพแวดล้อมบ้านผู้ด้อยโอกาส	ตลอดปีงบประมาณ	ผู้ด้อยโอกาส	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด
9	การได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาเด็กสำหรับครัวเรือนยากจน	ตลอดปีงบประมาณ	ครัวเรือนที่มีฐานะยากจน	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ช่วงเวลา	เป้าหมาย	ช่องทางการสื่อสาร	กองงานที่รับผิดชอบ
10	การขอข้อมูลข่าวสารทางราชการและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการ	ตลอดปีงบประมาณ	บุคคลทั่วไป	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	ทุกกองงาน
11	การร้องเรียน ร้องทุกข์	ตลอดปีงบประมาณ	บุคคลทั่วไป	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด
12	การขอรับบริการด้านการศึกษาระดับบัณฑิต	เมษายน - พฤษภาคม ของปี	ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานที่เข้าเกณฑ์ในการได้รับการศึกษาระดับบัณฑิต	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	กองการศึกษา
13	การเลือกคนดีสู่สภา	วัน เวลา ที่ กกต. ประกาศให้มีการเลือกตั้ง	บุคคลที่มีสิทธิในการเลือกตั้ง	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด

“เรื่องที่ต้องสื่อสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไว้ใหม่ การขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด, การขึ้นทะเบียนในการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ, การขึ้นทะเบียนในการรับเงินเบี้ยความพิการ, การรับเงินค่าจ้างงานศพตามประเพณี, การขอรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า, การได้รับความช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติ, การคุ้มครองผู้บริโภค, การปรับสภาพแวดล้อมบ้านผู้ด้อยโอกาส, การได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาเด็กสำหรับครัวเรือนยากจน, การขอข้อมูลข่าวสารทางราชการและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการ, การร้องเรียน ร้องทุกข์, การขอรับบริการด้านการศึกษาภาคบังคับ, การเลือกคนดีสู่สภา นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์ในเรื่องของสิทธิที่กล่าวมาแล้วนั้นอาจมีเรื่องที่หน่วยงานอื่นๆ ฝากประชาสัมพันธ์”

(อรรถกร ขวัญช่วย สัมภาษณ์เมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2565)

2. หน้าที่มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.2 หน้า

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ช่วงเวลา	เป้าหมาย	ช่องทางการสื่อสาร	กองงานที่รับผิดชอบ
1	การเสียดินและสิ่งปลูกสร้าง	กุมภาพันธ์ - เมษายน ของทุกปี	บุคคลทั่วไปหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างหรือเป็นผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของรัฐ	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	กองคลัง
2	การขึ้นทะเบียนทหาร	ตลอดปี	บุคคลที่มีสัญชาติไทยเมื่ออายุ 17 ปี บริบูรณ์	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ช่วงเวลา	เป้าหมาย	ช่องทางการสื่อสาร	กองงานที่รับผิดชอบ
3	การดูแลสถานที่ราชการ	ตลอดปี	บุคคลทั่วไป	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด
4	การดูแลแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ตลอดปี	บุคคลที่ใช้น้ำเพื่อการเกษตร	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด
5	การดำเนินการจัดทำแผนชุมชน	พฤษภาคมของทุกปี	ประชาชนทั่วไป	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด
6	ปฏิบัติตามกฎหมายกฎระเบียบของชุมชน	ตลอดปี	ประชาชนทั่วไป	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด
7	การป้องกันโรคติดต่อร้ายแรง (โควิด 19)	ตลอดปี	ประชาชนทั่วไป	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
8	การคัดแยกขยะ	ตลอดปี	ประชาชนทั่วไป	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ช่วงเวลา	เป้าหมาย	ช่องทางการสื่อสาร	กองงานที่รับผิดชอบ
9	การขึ้นและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	ตลอดปี ตามวงรอบการเพาะปลูกพืชแต่ละชนิด	เกษตรกร	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
10	การรณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้ง	วัน เวลา ที่ กกต. ประกาศให้มีการเลือกตั้ง	บุคคลที่มีสิทธิในการเลือกตั้ง	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, แผ่นพับ, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด
11	การร่วมตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ	ตลอดปี	ประชาชนทั่วไป	ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, สื่อโซเชียล เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก, สื่อบุคคล	สำนักปลัด

“เรื่องที่ต้องสื่อสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ การเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง, การขึ้นทะเบียนทหาร, การดูแลสถานที่ราชการ, การดูแลแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร, การดำเนินการจัดทำแผนชุมชน, ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบของชุมชน, การป้องกันโรคติดต่อร้ายแรง (โควิด 19), การคัดแยกขยะ, การขึ้นและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร, การรณรงค์การใช้สิทธิเลือกตั้ง, การร่วมตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ นอกจากการประชาสัมพันธ์ในเรื่องของหน้าที่ ที่กล่าวมาแล้วนั้นอาจมีเรื่องเร่งด่วนที่หน่วยงานอื่นๆ ฝากประชาสัมพันธ์”

(พิรุณญาณ์ รัตนวิวัฒน์ สัมภาษณ์เมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2565)

ข้อคำนึงหรือหลักเกณฑ์ในการกำหนดสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนคือ เข้าใจง่าย ครอบคลุม ทันเวลา มีหัวข้อและวัตถุประสงค์ชัดเจนตรงกลุ่มเป้าหมาย

1.3 ช่องทางการสื่อสารและสื่อ

ช่องทางและสื่อในการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ไลน์กลุ่ม เฟซบุ๊ก แผ่นพับ สื่อบุคคล ป้ายประกาศ รถแห่กระจายเสียง ป้ายสมาร์ตแอลอีดี เลือกช่องทางและสื่อต่างๆ เหล่านั้นการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน โดยเลือกตามเพศ อายุ การศึกษา เพื่อให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม แต่ละช่องทางและสื่อ แผ่นพับ ใบปลิว สมาร์ทโฟน หอกระจายข่าว คำพูดบอกเล่าต่อๆ กัน ไปใช้สาร เนื้อหา ข้อความและสาระสำคัญในข้อความ ผู้รับสารคือประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่ที่ทำการการสื่อสาร เช่น กลุ่มผู้สูงอายุผู้พิการส่วนมากจะใช้สื่อ ดั้งเดิมด้วยการแจกหนังสือ แจกหนังสือ วารสาร และสื่อบุคคล ประชาสัมพันธ์ชี้แจง ถึงสิทธิในการเข้าถึงเบี้ยยังชีพและห้วงเวลาการลงทะเบียนรับสิทธิ กลุ่มวัยรุ่นที่ใช้สื่อใหม่สามารถใช้สื่อเฟซบุ๊ก ไลน์ แฟนเพจ ประชาสัมพันธ์ชี้แจงเรื่องความร่วมมือด้วยช่วยกันพัฒนาปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่เทศบาลกำหนด และยังใช้เผยแพร่ผลงานที่ทางเทศบาลได้กระทำลงไป ข้อคำนึงถึงหรือใช้หลักเกณฑ์ ในการเลือกช่องทางและสื่อเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ต้องเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ครอบคลุม ทันเวลา บุคลากรต้องพร้อม และประหยัดคุ้มค่ากับงบประมาณ

“การสื่อสารทำโดยใช้วิธีส่งทาง ไลน์กลุ่ม แฟนเพจ เฟซบุ๊ก เสียงตามสาย แจกหนังสือ และแจ้งผู้นำให้ไปบอกต่อ ประชาสัมพันธ์ผ่านทางการประชุมหมู่บ้าน การร่วมกันกับฝ่ายปกครอง ประชาชน นักเรียน นักศึกษาร่วมกันเดินรณรงค์เพื่อกระตุ้นการรับสื่อของประชาชนทั่วไปในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่”

(อรรถกร ขวัญช่วย สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2564)

ภาพที่ 4.1 การวิ่งรถกระจายข่าวร่วมกับการทำกิจกรรม

จากภาพเป็นการทำการสื่อสารในเฉพาะกิจกรรมนั้นๆ หรือกิจกรรมเร่งด่วนเช่น กรณีเกิดภัยพิบัติ เป็นต้น

ภาพที่ 4.2 การปฏิบัติงานเสียงตามสาย

จากภาพการปฏิบัติงานรายวันทุกๆ เช้าเวลา 8.00 น .จะมีการแจ้งข้อราชการ แจ้งการดำเนินงานของทางเทศบาล ตอบข้อร้องเรียน และประชาสัมพันธ์เรื่องที่หน่วยงานอื่นๆ ฝากมา โดยผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ของเทศบาล

ภาพที่ 4.3 การประชาสัมพันธ์หน้างาน

จากภาพเป็นการสื่อสารเฉพาะกิจในงานการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ให้ชาวบ้าน ได้รู้ถึงการปฏิบัติตัวหลังการฉีดวัคซีน การยังคงการรักษาระยะห่างทางสังคมและการรับวัคซีน ครั้งต่อไป

ภาพที่ 4.4 กลุ่มไลน์เทศบาลไร่ใหม่

จากภาพได้กลุ่มเทศบาลเป็นช่องทางการสื่อสาร ติดต่อ ร้องเรียนขอความช่วยเหลือของชาวบ้านและเป็นช่องทาง ตอบข้อซักถาม แจ้งผลการดำเนินงานต่างๆ และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีของชาวบ้านกับทางเจ้าหน้าที่เทศบาลและผู้บริหารเทศบาลอีกด้วย

1.4 ผู้รับสาร

การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนได้แบ่งกลุ่มผู้รับสารออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มผู้รับสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน กลุ่มที่ 1 ผู้รับสารผู้ใช้สื่อเก่า เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ไม่ได้ใช้ สมาร์ทโฟน กลุ่มที่ 2 ผู้รับสารผู้ใช้สื่อใหม่ เช่น วัยรุ่น นักเรียน นักศึกษา ผู้ใช้โซเชียลมีเดีย และกลุ่มที่ 3 กลุ่มพิเศษเช่นผู้พิการผู้ด้อยโอกาส ผู้ป่วยติดเตียง แบ่งกลุ่ม

ผู้รับสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนออก เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึง สะดวก และรวดเร็ว กำหนดกลุ่มผู้รับสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน โดยผู้บริหารเทศบาล และผู้ดำเนินการสื่อสาร วิธีการกำหนดกลุ่มผู้รับสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ของประชาชนแบ่งตามการรับสารของผู้รับสาร กลุ่มผู้รับสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนต้องการสื่อสาร สิทธิประโยชน์และการเข้าถึงสิทธิต่างๆ

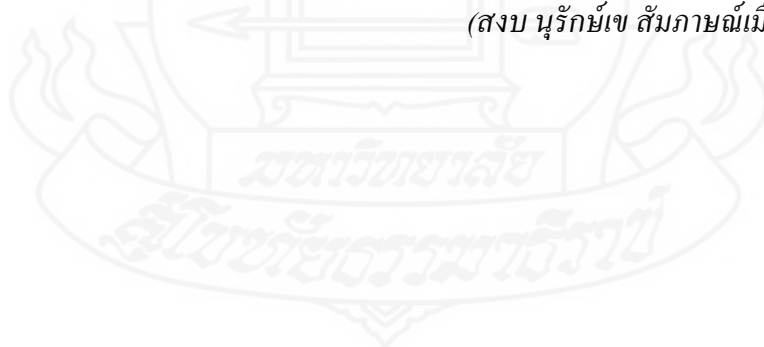
ข้อคำนึงถึงหรือหลักเกณฑ์การสื่อสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการสื่อสารบางกลุ่มต้องคำนึงถึง การเข้าใจในเนื้อหาของสารและข้อจำกัดในการรับสารเป็นสำคัญ เช่นผู้รับสารที่เป็นผู้สูงอายุและคนพิการใช้สื่อหนังสือราชการและสื่อบุคคลแต่ใช้สื่อบุคคลจะดีกว่า เหตุเพราะผู้รับสารกลุ่มนี้อ่านหนังสือไม่ค่อยออก ถึงอ่านออกก็แปลเนื้อหาของสารได้อย่างไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

“เลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับสารเช่นผู้รับสารเป็นผู้ใช้โซเชียลมีเดียก็ควรใช้สื่อใหม่ ถ้าผู้รับสารไม่ใช่โซเชียลมีเดียก็ต้องใช้สื่อดั้งเดิมถ้าเป็นกลุ่มพิเศษเช่นผู้พิการ ค่อยโอกาสอาจต้องใช้สื่อบุคคล เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(จิตติมา ลีทองอิน สัมภาษณ์เมื่อ 17 เมษายน 2564)

“ผู้ส่งสารแบบสื่อบุคคลอาจต้อง อ่าน ทำความเข้าใจ และอธิบายขยายความเพื่อสื่อสารให้ผู้รับสารเข้าใจในกรณีผู้รับสารเป็นผู้พิการ ค่อยโอกาส หรือคนชรา”

(สงบ นุรักษ์เข สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

ภาพที่ 4.5 แผ่นพับประชาสัมพันธ์โครงการ

จากภาพได้เห็นถึงการใช้สื่อที่หลากหลายของทางเทศบาลเพื่อให้ครอบคลุมทุกเป้าหมาย

ภาพที่ 4.6 การใช้ช่องทางในเพจเทศบาลตำบลไร่ใหม่

จากภาพเป็นการใช้เทคโนโลยีของทางเทศบาลเพื่อให้สะดวกและรวดเร็วต่อการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อใหม่เป็นอีกช่องทางหนึ่งของทางเทศบาล

1.5 ผลการสื่อสาร ที่คาดหวัง

ผลของการสื่อสารอาจเรียกได้ว่าเป็นเป้าหมายสูงสุดของการสื่อสารที่ผู้ส่งสารผู้กำหนดสารตั้งไว้แต่อาจจะไม่เป็นไปอย่างหวัง ดังคำสัจภาษณ์ที่ว่าไว้ว่า คาดหวังจากสิ่งเล็กๆ แล้วค่อยนำไปสู่สิ่งใหญ่ๆ แต่การตั้งความหวังต้องตั้งให้สูงไว้ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ผลของการสื่อสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนที่ต้องการคือ ผู้รับสารเข้าใจในประเด็นที่จะสื่อสาร เกิดการตอบสนอง ให้ความร่วมมือในการพัฒนาในประเด็นที่สื่อสารออกไป
- 2) ผลการสื่อสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนด้านความรู้ มีความรู้มากขึ้น เข้าใจมากขึ้น มีความเชี่ยวชาญในรับสารและสื่อสารออกไป
- 3) ผลการสื่อสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนด้านทัศนคติ ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีต่อหน้าที่ของตนเองและเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข
- 4) ผลการสื่อสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนด้านการกระทำ ประชาชนให้ความร่วมมือกับเทศบาลและปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง

5) ผลการสื่อสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนด้านการพัฒนาทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืนทุกระดับชั้นประโยชน์ที่จะได้รับจะตกอยู่กับประชาชนและประเทศชาติ

6) ผลการสื่อสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนทำให้ประชาชนทั่วไป มีความรู้ ความเข้าใจในประเด็นสาร และติดตาม ส่งเสริม ประเมินผล ทำอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมเพื่อการพัฒนาการสื่อสารเป็นไปอย่างยั่งยืน

ปัจจัยความสำเร็จในการกำหนดผลการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน มีการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานและการให้ความร่วมมือของทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง

“การจัดการการพัฒนาการสื่อสารด้านผู้ส่งสารมีการจัดอบรมผู้ส่งสารเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสาร จุดประสงค์ของสารนั้นๆ และวิธีการใช้สื่อให้ตรงกลุ่มเป้าหมายแบบหลายช่องทางโดยใช้ผู้รับสารเป็นตัวกำหนดด้านสารมีการปรับปรุงให้กระชับได้ใจความ มีการสังเกตการณ์ตอบรับของผู้รับสาร ด้านสื่อ มีการปรับปรุงให้ใช้ได้หลายช่องทางโดยยึดหลักชัดเจน สะดวก รวดเร็ว และประหยัด”

(ลัดดา ศักดาเดชฤทธิ์ สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2564)

ภาพที่ 4.7 การลงเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก

จากภาพการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้มาจากการลงเก็บข้อมูลในพื้นที่แบบไม่เจาะจงสถานที่ เจอคนที่ไหนก็สัมภาษณ์กันที่นั่น เจอกันในสวนผลไม้ก็สัมภาษณ์ในสวนผลไม้ เจอกันที่บ้านก็

สัมภาษณ์ที่บ้านในบางครั้งต้องสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคระบาดร้ายแรง (โควิด-19)

ภาพที่ 4.8 ภาพการร่วมประชุมกับชาวบ้านและผู้บริหารเทศบาล

จากภาพเป็นการร่วมประชุมเพื่อทำความเข้าใจในแผนงานและปรับทัศนคติของทีมงานและชาวบ้านให้ตรงกันเพื่อง่ายต่อการสื่อสารประชาสัมพันธ์

สรุปกระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบล ไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีบริบทการสื่อสารจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งตรงกับเรื่องสิทธิหรือหน้าที่ของ ผู้รับสารคือประชาชนในเขตเทศบาล มีช่องทางการสื่อสารของ สื่อใหม่ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์กลุ่ม เพจเทศบาลเป็นต้น สื่อดั้งเดิมเช่นหนังสือราชการ ป้ายประชาสัมพันธ์ และสื่อบุคคลเป็นต้น มีผู้ส่งสารมีผู้รับผิดชอบหลักคือหัวหน้ากลุ่มกองงานและมีผู้นำ อาสาสมัคร ต่างเป็นแนวร่วม ผู้รับสารเป็นชาวบ้านทั่วไป โดยแบ่งเป็นกลุ่มตามวิธีการส่งสารเช่นผู้ใช้สื่อใหม่ ผู้ไม่ใช้สื่อใหม่ และผู้พิการ ค่อยโอกาสตามข้อจำกัดของผู้รับสาร

ตอนที่ 2 การจัดการ การสื่อสาร เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การจัดการ การสื่อสาร เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยเทศบาล ได้แบ่งหน้าที่ตามความ รับผิดชอบในแต่ละกองงาน เช่น กองช่าง รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ การขอใบอนุญาต ก่อสร้าง กองคลังรับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านมาสำรวจเสียภาษี กองสาธารณสุขรับผิดชอบ เรื่องการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคติดต่อ สำนักปลัดเทศบาลรับผิดชอบการประชาสัมพันธ์งาน สวัสดิการต่างๆ ของชาวบ้าน โดยใช้ทั้งสื่อเก่าและสื่อใหม่เพื่อเข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถ อธิบายได้ดังนี้

1. การจัดการ การสื่อสาร เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของ ชุมชน การมีส่วนร่วมของชาวบ้านชุมชนมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการ การสื่อสาร นอกจากนี้ เป็นผู้รับสาร ยังเป็นแนวร่วมของผู้ส่งสารอีกด้วย

1.1 การกำหนดนโยบาย การจัดการ การสื่อสาร เพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ต้องครอบคลุม ทัวถึง เพื่อให้ประชาชนเข้าถึง การใช้ งบประมาณที่มาพัฒนาเทศบาล โดยคำนึงถึงความรู้และความคุ้มค่าตามนโยบาย ที่ผู้บริหารกำหนด และยึดหลักการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนเป็นสำคัญ

1.2 การกำหนดเป้าหมาย การจัดการ การสื่อสาร เพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ข่าวสารตาม พรบ.ข้อมูลข่าวสาร ของราชการ 2540 (พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ, 2540, หน้า4) การวางแผนการจัดการ การสื่อสาร เพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้มวลชน อาสาสมัครที่อยู่ประจำในพื้นที่

1.3 การปฏิบัติ การจัดการ การสื่อสาร เพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวโดยใช้มวลชนอาสาสมัครต่างๆ เข้าร่วมเป็นเครือข่าย

1.4 การติดตามประเมินผล การจัดการ การสื่อสาร เพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน จากการสังเกตการณ์ จากการรับรู้ข่าวสาร และเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนหลังการสื่อสาร เช่นการเข้าร่วมประชุมประชาคมแผนพัฒนาเทศบาล และแผนย่อยที่ทำในหมู่บ้านต่างๆ ซึ่งจะรวบรวมเข้ามาเป็นแผนพัฒนาเทศบาลหรือเรียกกันง่ายๆ ว่า แผน 4 ปี การให้ความร่วมมือเสียภาษี การปฏิบัติตัวตามมาตรการป้องกันโรคโควิด 19 การเข้าถึงสิทธิต่างๆ ของชาวบ้านในเขตเทศบาล เป็นต้น

“สมาชิกหรือเครือข่ายการทำงานและจิตอาสาเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่มีกลุ่มอาสาต่างๆ เช่น อสม. ชรบ. อพม.และจิตอาสาทำความดีด้วยหัวใจ โดยมีเชื่อมโยงประสานผ่านทางโลกกลุ่มและประธานกลุ่ม โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน ครอบคลุม รวดเร็ว ทั่วถึง ชัดเจนและทันเวลา”

(พิชชญาณ์ รัตนวิวัฒน์ สัมภาษณ์เมื่อ 20 เมษายน 2564)

2. การจัดการ การสื่อสาร เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม

2.1 การกำหนดนโยบาย การจัดการ การสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม ต้องครอบคลุม สั้น กระชับ เข้าใจง่ายโดยประชาชนทั่วไป

2.2 การกำหนดเป้าหมาย การจัดการ การสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม ต้องเข้าถึงประชาชนตามกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน เช่น ผู้สูงอายุใช้สื่อดั้งเดิมวัยรุ่นใช้สื่อใหม่

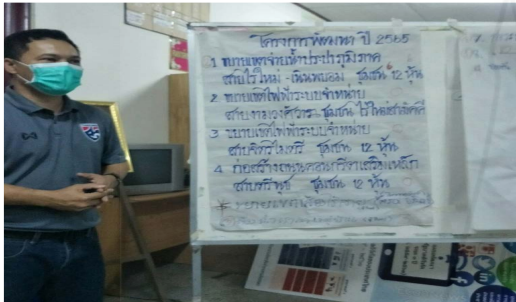
2.3 การวางแผน การจัดการ การสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม ต้องใช้ทั้งสองสื่อ เพื่อให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม

2.4 การปฏิบัติ การจัดการ การสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม การปฏิบัติต้องให้ความสำคัญกับสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ เนื้อหาของสารต้องนำมาปฏิบัติได้จริงในการจัดการ การสื่อสาร ให้เป็นไปตามเป้าประสงค์

2.5 การติดตามประเมินผล การจัดการ การสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม มีการติดตามประเมินผล ทั้งสื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งๆ ขึ้น

“คนทำงานให้กับองค์กรเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ คือมีผู้รับผิดชอบงานแผนก กอง ต่างๆ หัวหน้าหรือผู้ประสานงานขององค์กรเพื่อการสื่อสาร มี หัวหน้ากอง หัวหน้าสำนัก หัวหน้าฝ่าย โดยมีอาสาสมัครต่างๆ เป็นแนวร่วมที่สำคัญ”

(สาธิตา สีสังข์ สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2564)

ภาพที่ 4.9 การทำแผนพัฒนาประจำปี

จากภาพการทำแผนพัฒนาซึ่งร่วมกันทำระหว่างประชาชนกับส่วนราชการในระดับหมู่บ้านก่อนแล้วจึงนำหลายๆหมู่บ้านในเขตเทศบาลมารวบรวมเป็นแผนระดับเทศบาลแล้วจึงนำเสนอเป็นแผนระดับอำเภอต่อไป

“การพัฒนาสื่อใหม่ต้องยึดหลัก เข้าใจง่าย ครอบคลุม ได้ใจความและทันเวลาแต่การสื่อสารอาจมีเทคนิคเพิ่มความน่าสนใจในข้อความนั้นๆ เช่นการจัดรูปข้อความภาพสีสั้นให้โดนใจ วัยรุ่น อาจใช้รูปการ์ตูนก็ได้”

(นิเวศ กฤตานุसार สัมภาษณ์เมื่อ 28 เมษายน 2564)

3. การจัดการ การสื่อสาร เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ ด้านการจัดการองค์กร

การสื่อสารภายในเทศบาล โดยใช้โลโก้กลุ่มภายในเทศบาล เช่น โลโก้กลุ่ม กองช่าง เป็นต้น เพื่อให้การจัดการและการบริหารงานภายในมีประสิทธิภาพและสะดวกกับการสื่อสารภายในเทศบาลตำบลไร่ใหม่ สามารถอธิบายได้ดังนี้

3.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์เดิม คือ เศรษฐกิจรุ่งเรือง บ้านเมืองร่มตา การศึกษาก้าวไกล สืบสานประเพณี ทุกชีวิตร่มเย็น ซึ่งยังไม่ชัดเจน เกี่ยวกับการสื่อสาร เรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.2 การกำหนดพันธกิจ เป็นการประกาศไว้อย่างกว้างๆ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานเทศบาล ได้แก่ 1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานและทั่วถึง 2) พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ 3) พัฒนาองค์กร ระบบบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน 4) ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ที่ไม่ชัดเจน เกี่ยวกับการสื่อสาร เรื่องสิทธิและหน้าที่ ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยกำหนดความรับผิดชอบไปตามกองต่างๆ เช่น ประชาสัมพันธ์กองช่าง ประชาสัมพันธ์กองคลัง ประชาสัมพันธ์สำนักปลัด การกำหนดการแบ่งแผนงานการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ มีแบ่งไปตามกองงานต่างๆ ของเทศบาล กำหนดตามคำสั่ง หน้าที่ และความรับผิดชอบ

3.3 การกำหนดแนวทางหรือหลักยึดในการทำงาน ด้วยการกำหนดกลุ่มผู้รับสาร ยึดหลักครอบคลุม รวดเร็ว ทั่วถึง เข้าใจง่าย และความคุ้มค่า การใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการทำงานขององค์กร เพื่อการสื่อสาร เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ มีหลายช่องทาง เช่น เฟซบุ๊ก แฟนเพจ โลโก้กลุ่ม ป้ายกระดานแบบมีคิวอาร์โค้ด(ไวนิล) ป้ายประกาศ (จอภาพ LED outdoor)

การจัดการ การสื่อสาร เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีแนวทางการจัดการ รับเรื่องจากหน่วยงานภายนอกเทศบาล แล้วนำมาแบ่งงาน ว่ากองงานไหนเป็นผู้รับผิดชอบ และนำมาวิเคราะห์ว่าสามารถทำการสื่อสารด้วยวิธีอะไรให้เหมาะสม โดยมีผู้นำและอาสาสมัครต่างๆ เป็นแนวร่วมแบบช่วยสื่อสารประชาสัมพันธ์

“นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารโดยตรงยังไม่ได้กำหนดไว้ แต่มีการมอบหมายหน้าที่ให้กองงานต่างเป็นผู้รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์โดยใช้การสื่อสารต่างๆ เป็นเครื่องมือการใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการทำงานขององค์กรเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ มีหลายช่องทาง เช่น เฟซบุ๊ก เพจ ไลน์กลุ่ม ป้ายกระดานแบบมีคิวอาร์โค้ด ป้ายประกาศ (LED) และการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการประชุมประชาคมในชุมชนเพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย”

(คณีย์ ปาน้อยนนท์ สัมภาษณ์เมื่อ 23 เมษายน 2564)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

แนวทางการพัฒนาการสื่อสารต้องมีนวัตกรรมใหม่ๆ เครื่องมือ บุคลากร และงบประมาณอย่างเพียงพอเพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพชาวบ้านได้รับประโยชน์สูงสุด

3.1 แนวทางในการพัฒนาผู้ส่งสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ วางแผนจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมกับผู้ส่งสาร ด้วยการเพิ่มแผนพัฒนาศักยภาพของผู้ส่งสารเข้าไปในแผนพัฒนาเทศบาลในระยะเวลา 4 ปี โดยทำต่อเนื่องทุกๆ ปีงบประมาณ แนวทางในการพัฒนาสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่โดยยึดหลัก สารการสื่อสาร ต้องชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน

3.2 แนวทางในการพัฒนาช่องทางและสื่อเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ควรมีการวางแผนพัฒนาโดยการเสนอแผนพัฒนาช่องทางเพื่อให้เข้าถึงผู้รับสารได้มากที่สุด ซึ่งเลือกให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับสาร แนวทางในการพัฒนาผู้รับสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่เป็นการสร้างความตระหนักและสนใจให้เกิดแรงกระตุ้นในการเรียนรู้ ด้วยการประชุมให้ความรู้ ปรับทัศนคติของผู้รับสารอย่างต่อเนื่องแนวทางในการพัฒนาผลการสื่อสารที่คาดหวังเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ นำปัญหา ที่ประสบไปแก้ไขปรับปรุง คาดหวังจากสิ่งเล็กๆ ไปสู่สิ่งใหญ่ๆ ด้วยการดูแลตอบรับและความเข้าใจของผู้รับสาร

“การสื่อสารที่ดีต้องให้ผู้รับสารเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนแบบอ่านแล้วเข้าใจเลยไม่ต้องแปลอีกรอบเพราะจะทำให้หลงประเด็นได้ง่าย”

(พวงเรียง กฤตานุสาร สัมภาษณ์เมื่อ 1 พฤษภาคม 2564)

“พัฒนาต้องเริ่มจากผู้บริหารเทศบาลต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสารกับประชาชน วางนโยบายให้เป็นทิศทางเดียวกันทั้ง ผู้ส่งสารและผู้รับสาร อาจใช้การอบรมให้ความรู้ถึงวิธีการใช้สื่อ การแปลความหมายของสาร การจับใจความสาร และเทคนิคการเลือกวิธีการส่งสาร”

(วิมลรัตน์ บุญเกิด สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

“การเรียกประชุมปรับทัศนคติของผู้ส่งสาร-ผู้รับสารให้เป็นทิศทางเดียวกันเพื่อให้ ง่ายต่อการเข้าใจในเนื้อหาของสาร โดยคาดหวังกับเรื่องเล็กๆ ก่อนแล้วขยายไปในเรื่องใหญ่ๆ ”

(รุ่งอรุณ เจียมจริยา สัมภาษณ์เมื่อ 30 เมษายน 2564)

3.3 แนวทางในการพัฒนาการจัดการการสื่อสาร ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สื่อของชุมชนต้องชัดเจน เข้าใจง่าย ครอบคลุม รวดเร็ว ทัวถึง มีการวางแผนการสื่อสารอย่างเป็น ระบบและเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนด้วยสื่อแบบหลายช่องทางเพื่อให้เข้าถึงทุก กลุ่มเป้าหมาย ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนา แนวทางในการพัฒนาการจัดการ การสื่อสารเพื่อการสื่อสารด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม พัฒนาสื่อให้ชัดเจน เข้าใจง่าย ครอบคลุม รวดเร็ว ทัวถึง ทันสมัย และคุ้มค่ากับงบประมาณ พัฒนาศักยภาพให้มีความเชี่ยวชาญในการ ถ่ายทอด และการใช้เครื่องมือในการถ่ายทอดไปสู่ผู้รับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพแนวทางการ พัฒนาการจัดการการสื่อสารเพื่อการสื่อสารด้านการจัดการองค์กร ใช้สื่อโซเชียล (ไลน์กลุ่ม) ในการบริหารจัดการ จำเป็นมีการนัดประชุมเพื่อปรับทัศนคติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

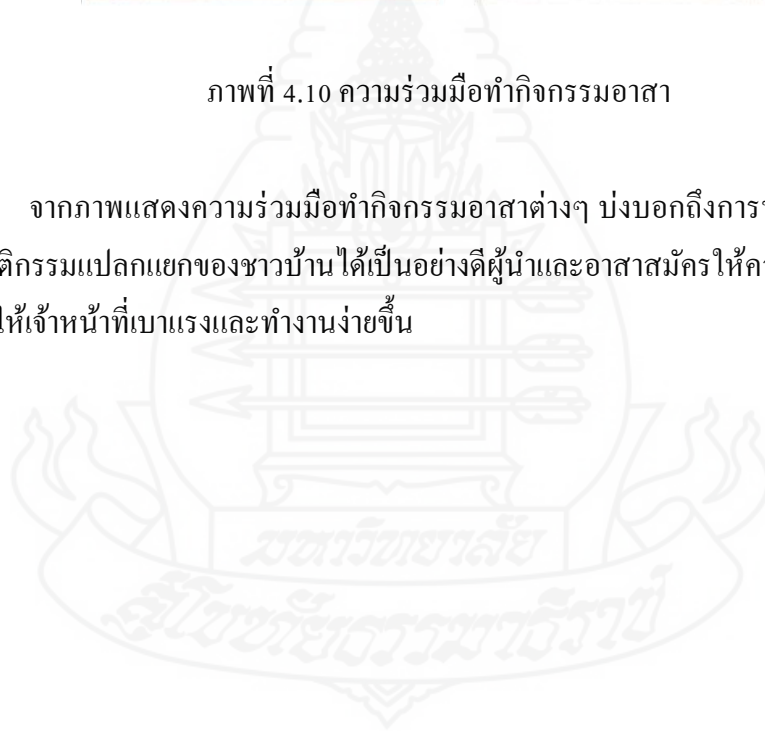
“แนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารควรใช้กระบวนการ P.D.C.A (Planing, Doing, Checking, Acting) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนใช้การบริหารแบบการบริหารงานแบบ ตามวัตถุประสงค์ (M.B.O) และการนิเทศแบบการร่วมมือ อาจใช้กระบวนการระดมสมองโดย ระดมจากระดับกลุ่ม แล้วจึงนำมาสรุปรวมเพื่อหาประเด็นและดำเนินการ”

(ยงยุทธ สุวรรณนัง สัมภาษณ์เมื่อ 16 เมษายน 2564)

ภาพที่ 4.10 ความร่วมมือทำกิจกรรมอาสา

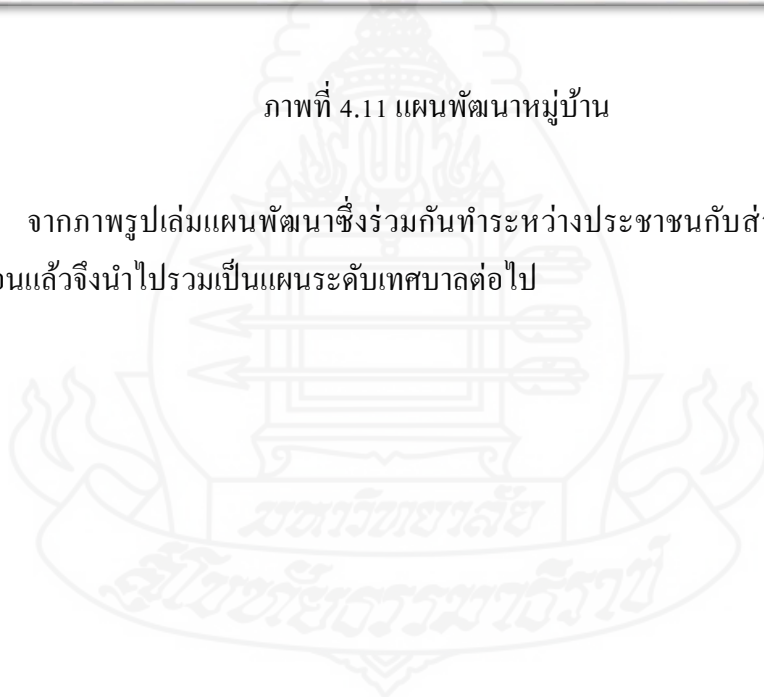
จากภาพแสดงความร่วมมือทำกิจกรรมอาสาต่างๆ บ่งบอกถึงการหลอมรวมจิตใจและ
 ละลายพฤติกรรมแปลกแยกของชาวบ้านได้เป็นอย่างดีผู้นำและอาสาสมัครให้ความร่วมมือ ร่วมแรง
 ร่วมใจทำให้เจ้าหน้าที่เบาแรงและทำงานง่ายขึ้น

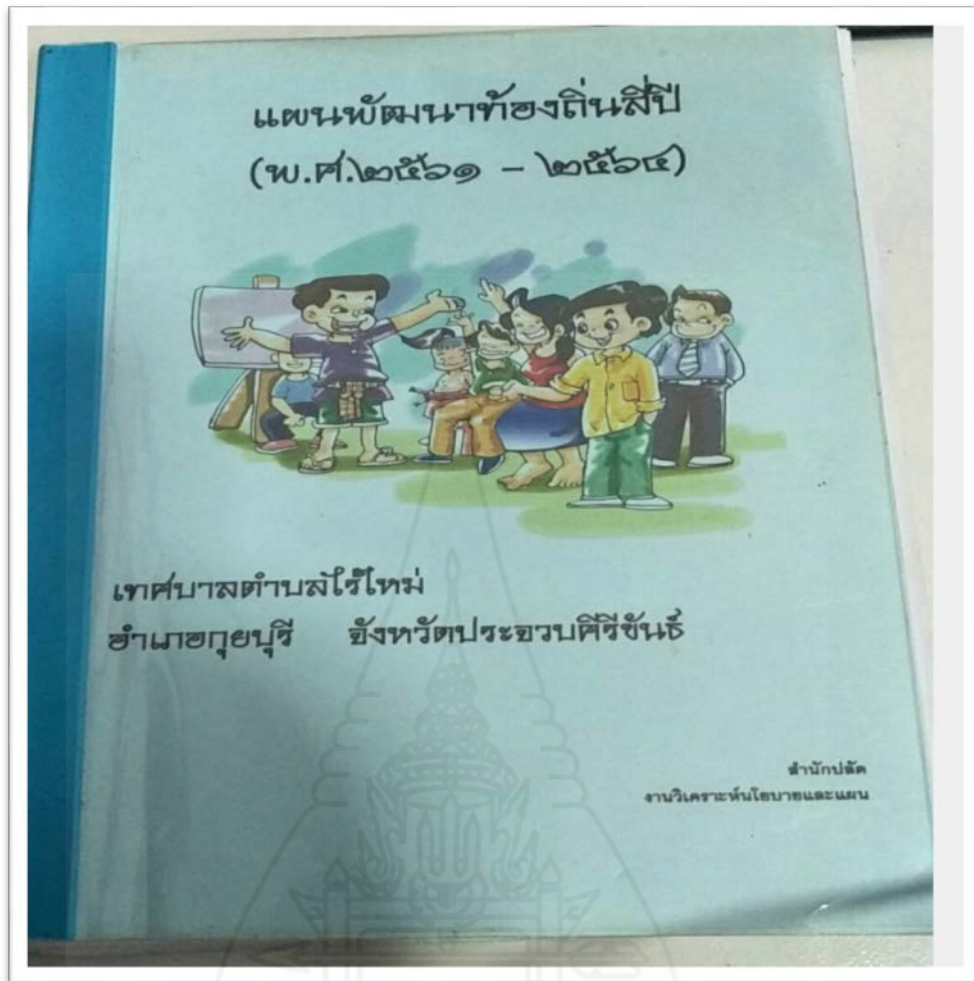

ภาพที่ 4.11 แผนพัฒนาหมู่บ้าน

จากภาพรูปเล่มแผนพัฒนาซึ่งร่วมกันทำระหว่างประชาชนกับส่วนราชการในระดับหมู่บ้านก่อนแล้วจึงนำไปรวมเป็นแผนระดับเทศบาลต่อไป

ภาพที่ 4.12 แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี

จากภาพหลายหมู่บ้านในเขตเทศบาลมารวบรวมเป็นแผนระดับเทศบาล แล้วจึงนำเสนอเป็นแผนระดับอำเภอต่อไป

จากการศึกษาพบว่าความร่วมมือของประชาชนในเขตเทศบาลมีความสำคัญในการวางแผนพัฒนาเป็นอย่างมากจึงจำเป็นต้องสื่อสารเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ทักษะที่สอดคล้องกับผู้บริหารเทศบาล เทศบาลจำเป็นต้องวางแผนจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมกับผู้ส่งสาร ด้วยการเพิ่มแผนพัฒนาศักยภาพของผู้ส่งสารเข้าไปในแผนพัฒนาเทศบาลในระยะเวลา 4 ปี โดยทำต่อเนื่องทุกๆ ปีงบประมาณ

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการวิจัย เรื่อง การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษากระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อศึกษาการจัดการการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 กระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และทำการแจกแจงเนื้อหาในแต่ละด้านอย่างครบถ้วน และสมบูรณ์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. กระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีกระบวนการสื่อสาร คือ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสารและสื่อ ผู้รับสาร ผลการสื่อสารที่คาดหวัง การสื่อสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนที่ต้องการ ให้ความรู้ ความเข้าใจ ติดตาม ส่งเสริม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม โดยเกณฑ์ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ Ruggiero (2003) การใช้สื่อเพื่อสนองต่อความคาดหวังหรือทัศนคติซึ่งความคาดหวังจะทำให้ผู้รับสารพยายามรับเรื่องราวจากสื่อที่สร้างความพึงพอใจให้เนื่องจากสามารถสนองความต้องการหรือความคาดหวังที่เข้ามามีหรือแสวงหาสารนั้นๆ

ตอนที่ 2 การจัดการการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.1 การจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน กำหนดนโยบายการจัดการสื่อสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้าน การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ครอบคลุม ทัวถึง โดยคำนึงถึงความรู้และความคุ้มค่าตามนโยบายที่ผู้บริหารกำหนด การกำหนดเป้าหมายการจัดการสื่อสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็น ครอบคลุมและทั่วถึงประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ข่าวสาร วางแผนการจัดการสื่อสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ครอบคลุมทั่วถึง การปฏิบัติการจัดการสื่อสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้าน การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน การติดตามประเมินผลการจัดการสื่อสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้าน การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ Launialia (2009) ทฤษฎีสารที่ว่าด้วยเรื่องความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติ เห็นประโยชน์จากการสำรวจ KAP ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้สำหรับการวางแผนโครงสร้างและในเรื่องอื่นๆ แต่กระนั้นเป้าหมายของ KAP ก็มีประโยชน์ 2 ประการ คือ ประการแรก ช่วยสร้างความเข้าใจ การสำรวจและการพรรณาส่งที่อาจทำทนายการวางแผนการลงมือปฏิบัติในเรื่องเฉพาะเจาะจง ประการที่สอง การนำไปปฏิบัติเพื่อป้องกันคนท้องที่เป็นไข้มาเลเรียได้รับปัจจัยแทรกจากการศึกษามานุษยวิทยาการแพทย์ที่มีปัจจัยสังคม-วัฒนธรรมเข้ามาแทรกซ้อน โครงการซึ่ง KAP เป็นวิธีการสำรวจไล่ลำดับจากความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม ซึ่งโดยปกติจากการลงแรงในโครงการ การนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจะมีคนเข้าร่วมถึงขั้นตอนสุดท้ายน้อยการการรับรู้ในขั้นตอนแรก

2.2 การจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม การกำหนดนโยบายการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม ต้องครอบคลุม สั้น กระชับ เข้าใจง่ายโดยประชาชนทั่วไป การกำหนดเป้าหมายการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม ต้องครอบคลุมสั้น กระชับ เข้าใจง่าย การวางแผนการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม ต้องใช้ทั้งสองสื่อเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่ม การปฏิบัติการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม การปฏิบัติต้องให้ความสำคัญกับสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่เนื้อหาของสารต้องนำมาปฏิบัติได้จริงในการจัดการสารให้ เป็นไปตามเป้าประสงค์ การติดตามประเมินผลการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม มีการติดตามประเมินผลทั้งสื่อใหม่และสื่อดั้งเดิมเพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข ให้ดียิ่งๆ ขึ้นซึ่งมีความสอดคล้องกับ Barney (1980) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะ 2 ประการ ซึ่งเป็นวัฒนธรรม

องค์การที่ต้องสร้างขึ้นในการได้มาซึ่งประโยชน์จากการแข่งขันอย่างยั่งยืน วัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การ ประกอบด้วยบริษัทจะต้องไม่มีวัฒนธรรมที่ไม่สามารถยึดโยงกับกิจกรรมและกิจกรรมนั้นต้องเป็นวัฒนธรรมที่ยืดหยุ่นปรับตัวได้ โดยเฉพาะงานการคลังที่ยั่งยืนและเหนือคู่แข่งที่ผู้อื่นไม่สามารถแสวงหาและลอกเลียนแบบได้ และบริษัทจะต้องประกอบด้วยงานการคลังที่ยั่งยืนและเหนือคู่แข่งซึ่งต้องมีที่มาจากความหลากหลายของวัฒนธรรมบริษัทซึ่งนักวิชาการการสื่อสารได้มีการตรวจสอบวิถีชีวิตในองค์การ โดยพิจารณาทั้งพนักงานและฝ่ายจัดการ และยังความสอดคล้องกับ Friedmann (2008) ทฤษฎีการวางแผน (Planning) ว่ามีอยู่มากมายแต่ที่นำไปใช้ในทางปฏิบัติได้จริงกลับมีอยู่น้อย เขาจึงสืบค้นการค้นพบจากนักทฤษฎีการวางแผนตลอดห้วงระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา พบว่า ประการแรก ทฤษฎีการวางแผนเป็นทฤษฎีที่เน้นปรัชญาแห่งความเป็นมนุษย์ (humanist philosophy) เพื่อนำไปใช้วางแผนและการนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ ประการที่สอง การเน้นความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตามแผน โดยให้มีขนาดเหมาะสมภายใต้เงื่อนไขโลกแห่งความเป็นจริง ประการที่สาม การแปลความหมายของความรู้และความคิดที่ทำให้เกิดขอบเขตสาขาวิชาการวางแผน ด้วยเหตุนี้ทฤษฎีการวางแผนจึงเป็นความพยายามในการก้าวข้ามสาขาวิชาสำหรับนักวิชาการและนักวิชาชีพต่างๆ ความในการให้คำจำกัดความของบุคคลผู้กระทำการ เป้าประสงค์ และองค์การในฐานะตัวบท

2.3 การจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการจัดการองค์กร การกำหนดหน้าที่การสื่อสารในการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ มีโดยกำหนดไปตามกองต่างๆ เช่นประชาสัมพันธ์กองช่างประชาสัมพันธ์กองคลัง ประชาสัมพันธ์สำนักปลัด การกำหนดการแบ่งแผนงานการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ แบ่งไปตามกองงานต่างๆ ของเทศบาล โดยกำหนดตามคำสั่ง หน้าที่ ความรับผิดชอบ ซึ่งความสอดคล้องกับ Everret Rogers (1962) ทฤษฎีการแพร่ข่าวสาร ได้ผสมผสานการไหลเวียนของข่าวสารกับอิทธิพลของคนโดยอาศัยความเป็นสหวิชาพัฒนาเป็นทฤษฎีการแพร่ข่าวสารซึ่งภายหลังที่เป็นยุคแห่งวิทยาการสร้างทฤษฎี จึงมีชื่อใหม่ว่าทฤษฎีการแพร่ข่าวสาร ทฤษฎีการแพร่ข่าวสารหรืออนวัตกรรมเป็นทฤษฎีที่อธิบายวิธีการที่นวัตกรรมถูกนำเสนอและพัฒนาโดยกระบวนการสื่อสารที่หลากหลายผ่านขั้นตอนต่างๆ เป็นระยะๆ จนกระทั่งบรรลุไปสู่เป้าหมายของการสื่อสาร ความที่คนแตกต่างกัน การรับรู้สารจึงมีทั้งรวดเร็วและล่าช้าแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งทำให้การเผยแพร่ข่าวสารต้องใช้เวลาและขั้นตอนเพื่อไปยังคนที่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ Anderson (1971) การบูรณาการสารสนเทศ เนื่องจากหากมีการบูรณาการสารสนเทศที่ดีแล้วทัศนคติที่ดีแล้วทัศนคติก็สามารถเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ต้องการ โครงสร้างการสื่อสารเกิดความไม่มีทางเสถียรหากไม่สามารถนำการบูรณาการสารสนเทศมาใช้

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.1 แนวทางการพัฒนา กระบวนการสื่อสาร แนวทางในการพัฒนาผู้ส่งสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ จัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมกับผู้ส่งสาร แนวทางในการพัฒนาสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ สารการสื่อสาร ต้องชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน แนวทางในการพัฒนาช่องทางและสื่อเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ควรมีหลายช่องทางเพื่อให้เข้าถึงผู้รับสารได้มากที่สุดโดยเลือกให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับสาร แนวทางในการพัฒนาผลการสื่อสารที่คาดหวังเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ นำปัญหาที่ประสบไปแก้ไขปรับปรุง คาดหวังจากสิ่งเล็กๆ ไปสู่สิ่งใหญ่ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ พิษณุสัญญา พรรณศิลป์ (2558) ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 บทสรุปการบริหารองค์กรเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นผู้บริหารทั้งหลายจำเป็นประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะของตนก่อให้เกิดพลังทางความคิดเหนือกลุ่มบุคคลให้มุ่งมั่นสู่เป้าหมายเดียวกัน ด้วยการเป็นผู้นำที่มีความมุ่งมั่นต่อเป้าหมายและเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างไม่หยุดยั้ง โดยพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อยู่เสมอ ส่วนลักษณะท่าทางที่มองเห็นได้นั้นจะบอกถึงความเชื่อ ค่านิยม จริยธรรม และอุปนิสัยที่เกิดจากสัญชาตญาณความรู้สึกร อารมณ์ เป็นบุคลิกภาพเฉพาะของผู้นำ ผู้นำที่มีความเชื่อมั่นและเชื่อถือความเป็นผู้นำของตนจะมีแรงบันดาลใจในการทำงาน ระวังเรื่องของความเชื่อมั่นสูงเกินไปป้องกันได้ด้วยการเปิดรับความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังใจร่วมคิด ร่วมทำ เริ่มจากบางเรื่องหลายๆ เรื่อง จนกระทั่งเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

3.2 แนวทางการพัฒนา การจัดการการสื่อสาร เพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ แนวทางในการพัฒนาการจัดการการสื่อสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สื่อของชุมชนต้องชัดเจน เข้าใจง่าย ครอบคลุม รวดเร็ว ทัวถึง และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนด้วยสื่อแบบหลายช่องทางเพื่อให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนา แนวทางในการพัฒนาการจัดการการสื่อสารเพื่อการสื่อสารด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิมพัฒนาสื่อให้ชัดเจน เข้าใจง่าย ครอบคลุม รวดเร็ว ทัวถึง ทันสมัย และคุ้มค่ากับงบประมาณ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Anderson (1971) เนื่องจากหากมีการบูรณาการสารสนเทศที่ดีแล้วทัศนคติที่ดีแล้วทัศนคติก็จะเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ต้องการ โครงสร้างการสื่อสารจะไม่มีทางเสถียรหากไม่สามารถนำการบูรณาการสารสนเทศมาใช้

2. อภิปรายผล

อภิปรายผลการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเพื่อศึกษาการจัดการการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ในการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. อภิปรายผลกระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากใช้วิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีสาระสำคัญอยู่ 5 ด้าน คือ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางสื่อสารและสื่อ ผู้รับสาร ผลการสื่อสาร ที่คาดหวัง จากการพูดคุย สัมภาษณ์ แลกเปลี่ยนความรู้และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่ากระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนมีผู้นำชุมชนเกี่ยวข้องอยู่มากเป็นทั้งผู้ส่งสาร ผู้รับสาร สื่อ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยซึ่งยังเป็นผู้กำหนดสารร่วมกับผู้บริหารเทศบาล โดยการเข้าร่วมประชุมวางแผนการสื่อสารซึ่งมีความสอดคล้องกับ พวงชมพู ไชยอาลา แสงรุ่งเรือง โรจน์ (2556) การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม กลไกในขับเคลื่อนแนวคิดสู่การปฏิบัติภายใต้กระบวนการพัฒนาแบบทางเลือก การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการบริหารงานทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งบางวิธีสามารถกระทำได้อย่างง่าย หรือบ้างก็ต้องใช้เวลานานขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้อง ด้านการรับฟังความคิดเห็น หรือ ด้านการเปิดโอกาส เป็นต้น รวมทั้งพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับ ในการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของรัฐมากขึ้น เพราะแท้จริงแล้วประชาชนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารงานภาครัฐอย่างแท้จริงและยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีผู้รับสาร ง่ายที่จะมองคนว่าเป็นเพียงผู้รับเท่านั้น แต่ผู้รับสารอาจเลือกรับสาร เลือกสื่อ หรือแม้กระทั่งเลือกกรอบจินตนาการ สื่อจึงอาจส่งผลกระทบต่อผู้รับสาร ยิ่งผู้รับสารในระยะหลังๆ สามารถเลือกตีความสารเองได้อย่างเสรีตามความคิดเห็นของตนเอง

2. อภิปรายผลการจัดการการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากใช้วิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีสาระสำคัญ 3 ด้าน คือ การจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม การจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการการจัดการองค์กร ตามลำดับ จากการพูดคุย สัมภาษณ์ แลกเปลี่ยนความรู้และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่าได้ผลการวิจัยเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ ในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้กับประชาชน ซึ่งอาจมีรูปแบบการสื่อสารที่มีความแตกต่างกัน แต่สามารถนำจุดที่แตกต่างกันนี้ไปเป็นวิธีการปฏิบัติที่ดี และนำมาใช้เป็นแนวทางที่ช่วยทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่เทศบาลตำบลไร่ใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับบทความ เกษราภรณ์ สุดตาพงศ์ (2563) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรมในองค์กรยุคประเทศไทย บทความนี้ นำเสนอกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรมในองค์กรยุคประเทศไทย 4.0 ได้แก่กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารในองค์กรกลยุทธ์การติดตามผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับและกลยุทธ์การสื่อสาร โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ โดยกลยุทธ์ที่ได้ นำเสนออันได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัย ทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การสื่อสารเพื่อจัดการกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น ในองค์กรในรูปแบบของประเทศไทย 4.0 และยังมี ความสอดคล้องกับทฤษฎีศาสตร์การจัดการ (management science) หมายถึง การจัดการที่นำเอาศาสตร์เชิงปริมาณมาประยุกต์วิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาของระบบ การปฏิบัติการต่างๆ โดยใช้ตัวแบบหรือสมการทางคณิตศาสตร์เป็นตัวแทนระบบ และหาหนทาง ในการแก้ปัญหาโดยการแก้สมการทางคณิตศาสตร์ที่กำหนดขึ้น ผู้บุกเบิกศาสตร์การจัดการคือ เวสต์ เชิร์ชแมน (West Churchman) ได้เสนอว่า การนำเอาศาสตร์เชิงปริมาณมาใช้ในการดำเนินงาน นับว่าสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร

3. อภิปรายผลแนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากใช้วิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีสาระสำคัญ 2 ด้าน คือ แนวทางการพัฒนา กระบวนการสื่อสาร แนวทางการพัฒนา การจัดการ การสื่อสาร เพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ตามลำดับ จากการพูดคุย สัมภาษณ์ แลกเปลี่ยนความรู้ และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่า แนวทางในการพัฒนาการจัดการสื่อสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ได้ค้นพบแนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แนวทางในการพัฒนาผู้ส่งสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ วางแผนจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมกับผู้ส่งสาร

ด้วยการเพิ่มแผนพัฒนาศักยภาพของผู้ส่งสารเข้าไปในแผนพัฒนาเทศบาลในระยะเวลา 4 ปี โดยทำต่อเนื่องทุกๆ ปีงบประมาณ แนวทางในการพัฒนาสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ การสื่อสารต้องชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งมีความสอดคล้องกับบทความของระพีพร คณะพล (2559) หน้าที่ส่วนทางการบริหารท้องถิ่น บทบาททางสังคมกับการเสริมสร้างชุมชนสันติสุข การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการบริหารงานทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งบางวิธีสามารถกระทำได้อย่างง่าย หรือบ้างก็ต้องใช้เวลา ขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในด้านการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ด้านการรับฟังความคิดเห็น หรือ ด้านการเปิดโอกาส เป็นต้น รวมทั้งพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับ ในการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของรัฐมากขึ้น เพราะแท้จริงแล้วประชาชนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารงานภาครัฐอย่างแท้จริง

3. ข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยพบว่า การจัดการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นแนวทางการกระบวนการจัดการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสามารถนำไปพัฒนาท้องถิ่นต่อไปดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารควรวางนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารให้ชัดเจน ชุมชนหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องควรจัดทำระบบฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายในการสื่อสารในพื้นที่และจัดทำฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เช่น ผู้ใช้สื่อใหม่ ผู้ใช้สื่อดั้งเดิม กลุ่มผู้พิการด้อยโอกาส ข้อมูลสื่อที่เข้าถึงประชาชน ข้อมูลสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเรื่องต่าง การประชาสัมพันธ์ในชุมชนในช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ให้เป็นที่รู้จักให้กับประชาชนทั่วไป มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนพร้อมพัฒนาบุคลากร ให้มีความสามารถและเชี่ยวชาญในการสื่อสารยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

3.2.1 ต้องมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการสื่อสารที่เกี่ยวข้องสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

และมีการสร้างเครือข่ายการสื่อสาร กับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การใช้สื่อ เพื่อที่สามารถพัฒนาบุคลากรไปพร้อมๆ กัน

3.2.2 การส่งเสริมหลักสูตรการอบรมเรื่องการสื่อสาร การผลิตสื่อเพื่อการสื่อสาร การเขียน รวมถึงการบริหารสื่อออนไลน์ในยุคดิจิทัล

3.2.3 ควรใช้เทคโนโลยีการสื่อสารแบบใหม่เข้ามาช่วยในการเก็บข้อมูลงานวิจัย เพื่อให้ง่ายต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

3.3.1 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการสื่อสารและเป็นปัจจัยที่มีต่อการสื่อสาร เพื่อให้ทราบถึง ความต้องการของประชาชน และนำผลที่ได้มาปรับปรุงการสื่อสารให้ดียิ่งขึ้น

3.3.2 ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาสื่อใหม่ และการประเมินการใช้สื่อใหม่เพื่อการพัฒนาการใช้สื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในการสื่อสาร และพัฒนาการสื่อสารในชุมชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่

3.3.3 ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการเก็บข้อมูลจากประชาชนทุกๆ ไป เพื่อนำข้อมูลไปใช้ใน ปรับปรุงด้านการสื่อสารให้มีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนเกิดความ ประทับใจ และให้ ความร่วมมือ ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นพัฒนาการสื่อสารในชุมชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่อย่าง ยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกศินี จุฑาวิจิตร (2542) การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏ นครปฐม, 2524
<https://www.google.com/search?q=0.35i39i362l8.4186435j0j15&sourceid=chrome&ie=UTF-8>
- เกษราภรณ์ สุดตาพงศ์. (2563). นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขต สุราษฎร์ธานีวารสารนักบริหาร Executive Journal หน้า 134 บทสรุป ปีที่ 40 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2563 กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อจัดการความหลากหลายทางวัฒนธรรมในองค์กรยุคประเทศไทย 4.0 file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/202168Article%20Text-842570-1-10-20200623.p
- คมสัน สำราญราษฎร์ (สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2564)
- จิตติมา ลีทองอิน (สัมภาษณ์, 17 เมษายน 2564)
- ณัฐนิชา เทียงไธสง (สัมภาษณ์, 21 ตุลาคม 2564)
- คนัย ปานน้อยนนท์ (สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2564)
- เทศบาลตำบลไร่ใหม่. (2564). <https://m.facebook.com/pages/category/GovernmentOrganization>
- นิเวศ กฤตานุสาร (สัมภาษณ์, 28 เมษายน 2564)
- ปาริษา แดงจ้อย (สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2564)
- พวงชมพู ไชยอาลา แสงรุ่งเรืองโรจน์ (2556) อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตร์สำนักวิชาเทคโนโลยีการจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม บทคัดย่อการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม: กลไกในขับเคลื่อนแนวคิดสู่การปฏิบัติภายใต้กระบวนการพัฒนา แบบทางเลือก มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ 30 (2) พ.ค. - ส.ค. 56
file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/3 2 2 2 7 -Article%2 0 Text-7 1 7 0 6 -1 -1 0 -20150320.pdf
- พิชญ์ณัฐา พรหมศิลป์. (2558). นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตร ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/76578-A1-183083-1-10-20170204.pdf.

พวงเรียง กฤตานุสาร (สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2564)

พิชัญญาณ์ รัตนฐิวัฒน์ (สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2564)

มานพ บุญเกิด (สัมภาษณ์, 13 เมษายน 2564)

ขงยุทธ สุวรรณนัง (สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2564)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย – รัฐสภา <https://web.parliament.go.th> > assets > portals > files PDF

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (สืบค้น 14 มิถุนายน 2564)

<http://nongkoo.go.th> > 2019/06 > รัฐธรรมนูญ-60

ระพีพร คณะพล. (2559). คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่องหุ้นส่วนทางการบริหารท้องถิ่น บทบาททางสังคม กับการเสริมสร้างชุมชนสันติ

สุขวารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 4 ฉบับที่ file:///C:/Users/Lenovo/Downloads

รุ่งอรุณ เจียมจรีชา (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2564)

ลัดดา ศักดาเดชฤทธิ์ (สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2564)

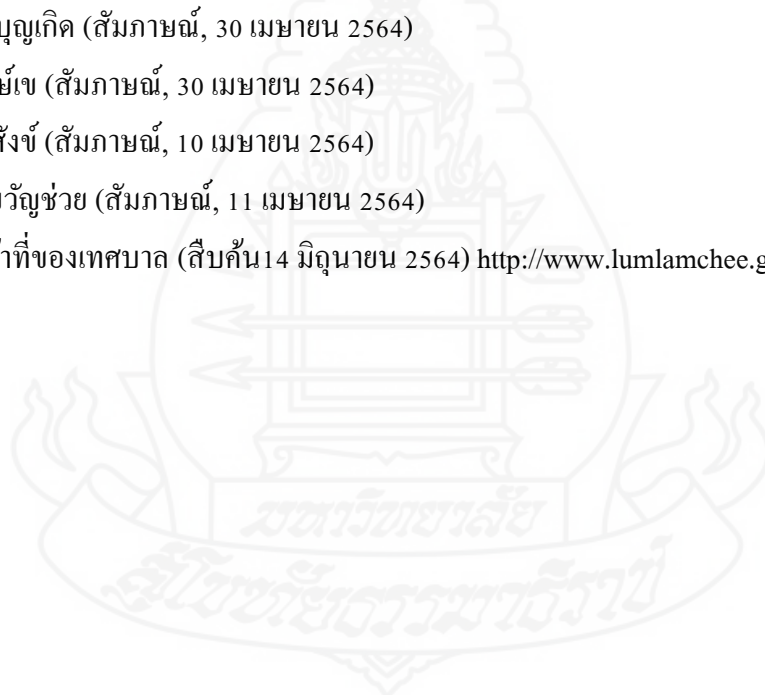
วิมลรัตน์ บุญเกิด (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2564)

สงบ นุรักษ์เข (สัมภาษณ์, 30 เมษายน 2564)

สาธิตา สีสังข์ (สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2564)

อรรณกร ขวัญช่วย (สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2564)

อำนาจหน้าที่ของเทศบาล (สืบค้น 14 มิถุนายน 2564) <http://www.lumlamchee.go.th> > fileupload

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

เครื่องมือวิจัย (แบบสัมภาษณ์)

เครื่องมือวิจัย (แบบสัมภาษณ์)

ประเด็นคำถามจำแนกตามวัตถุประสงค์

คำถามข้อที่ 1 กระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่

1.1 ผู้ส่งสารเป็นอย่างไร

- + ทำไมจึงให้เป็นผู้ส่งสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน
- + ผู้ส่งสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนมีหน้าที่อย่างไร
- + ผู้ส่งสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนมีคุณสมบัติอย่างไร
- + มีวิธีการแสวงหาผู้ส่งสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนอย่างไร
- + มีการพัฒนาทีมผู้ส่งสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนอย่างไร
- + มีการพัฒนาผู้ส่งสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนด้านใดบ้าง
- + ปัจจัยความสำเร็จในการเป็นผู้ส่งสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของ

ประชาชนมีอะไรบ้าง

1.2 สารเป็นอย่างไร

- + ประเด็นสารที่ใช้ในการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนมีอะไรบ้าง
- + รายละเอียดสารที่ใช้แต่ละประเด็นในการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน

เป็นอย่างไร

- + ใครเป็นผู้กำหนดสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน
- + กำหนดสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเหล่านั้นเพราะอะไร
- + มีวิธีการกำหนดสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนอย่างไร
- + มีข้อคำนึงหรือหลักเกณฑ์ในการกำหนดสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ของ

ประชาชนมีอะไรบ้าง

1.3 ช่องทางการสื่อสารและสื่อเป็นอย่างไร

- + มีช่องทางและสื่ออะไรบ้างในการสื่อสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของ

ประชาชน

- + ทำไมเลือกช่องทางและสื่อต่าง ๆ เหล่านั้นเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของ

ประชาชน

- + แต่ละช่องทางและสื่อ ใช้สารอะไร และผู้รับสารเป็นใครในการสื่อสารสิทธิและหน้าที่

ของประชาชน

- + ข้อคำนึงถึงหรือใช้หลักเกณฑ์อะไรในการเลือกช่องทางและสื่อเพื่อการรณรงค์เกี่ยวกับ

สิทธิและหน้าที่ของประชาชน เป็นอย่างไร

1.4 ผู้รับสารสาร เป็นอย่างไร

- + ในการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ได้แบ่งกลุ่มผู้รับสารออกเป็นกี่กลุ่ม
- + แต่ละกลุ่มผู้รับสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนมีอะไรบ้าง
- + ทำไมแบ่งกลุ่มผู้รับสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนออกเป็น

เช่นนั้น

- + ใครเป็นคนกำหนดกลุ่มผู้รับสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน
- + มีวิธีการกำหนดกลุ่มผู้รับสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนอย่างไร
- + แต่ละกลุ่มผู้รับสารเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนต้องการสื่อสารอะไร
- + อะไรเป็นข้อคำนึงถึงหรือหลักเกณฑ์การสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน

ในการบางกลุ่ม

1.5 ผลการสื่อสาร ที่คาดหวังเป็นอย่างไร

- + ผลของการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนที่ต้องการคืออะไร
- + ผลการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนด้านความรู้เป็นอย่างไร
- + ผลการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนด้านทัศนคติเป็นอย่างไร
- + ผลการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนด้านการกระทำเป็นอย่างไร
- + ทำไมต้องการผลการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเช่นนั้น
- + ทำอย่างไรจึงจะได้ผลการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนเช่นนั้น
- + ปัจจัยความสำเร็จในการกำหนดผลการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนมีอะไรบ้าง

คำถามข้อที่ 2 การจัดการการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอย่างไร

2.1 การจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นอย่างไร

+ การกำหนดนโยบายการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ของชุมชนเป็นอย่างไร

+ การกำหนดเป้าหมายการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นอย่างไร

+ การวางแผนการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นอย่างไร

+ การปฏิบัติการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างไร

+ การติดตามประเมินผลการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้าน การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างไร

2.2 การจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิมเป็นอย่างไร

+ การกำหนดนโยบายการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิมเป็นอย่างไร

+ การกำหนดเป้าหมายการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิมเป็นอย่างไร

+ การวางแผนการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิมเป็นอย่างไร

+ การปฏิบัติการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิมอย่างไร

+ การติดตามประเมินผลการจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิมเป็นอย่างไร

2.3 การจัดการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ด้านการจัดการองค์กร เป็นอย่างไร

+ มีการกำหนดวิสัยทัศน์การสื่อสารสิทธิและหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

+ มีการกำหนดพันธกิจการสื่อสารสิทธิและหน้าที่หรือไม่อย่างไร

+ มีการกำหนดหน้าที่การสื่อสารสิทธิและหน้าที่หรือไม่อย่างไร

+ มีการกำหนดการแบ่งแผนกงานการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ หรือไม่อย่างไร

+ มีการกำหนดแนวทางหรือหลักยึดในการทำงานการสื่อสารสิทธิและหน้าที่หรือไม่อย่างไร

+ มีคนทำงานให้กับองค์กรเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ หรือไม่อย่างไร

+ มีหัวหน้าหรือผู้ประสานงานขององค์กรเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ หรือไม่อย่างไร

+ มีสมาชิกหรือเครือข่ายการทำงานหรือจิตอาสาเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่หรือไม่อย่างไร

+ มีการใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการทำงานขององค์กรเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่หรือไม่อย่างไร

2.4 การจัดการองค์กรเพื่อการสื่อสาร เป็นอย่างไร

คำถามข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอย่างไร

3.1 แนวทางการพัฒนากระบวนการสื่อสาร เป็นอย่างไร

- + แนวทางในการพัฒนาผู้ส่งสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่เป็นอย่างไร
- + แนวทางในการพัฒนาสารเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่เป็นอย่างไร
- + แนวทางในการพัฒนาช่องทางและสื่อเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่เป็นอย่างไร
- + แนวทางในการพัฒนาผู้รับสารเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่เป็นอย่างไร
- + แนวทางในการพัฒนาผลการสื่อสารที่คาดหวังเพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ เป็นอย่างไร

3.2 แนวทางการพัฒนา การจัดการการสื่อสาร เพื่อการสื่อสารสิทธิและหน้าที่เป็นอย่างไร

- + แนวทางในการพัฒนาการจัดการการสื่อสารสิทธิและหน้าที่ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นอย่างไร
- + แนวทางในการพัฒนาการจัดการการสื่อสารด้านการใช้สื่อใหม่และสื่อดั้งเดิมเป็นอย่างไร
- + แนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารด้านการจัดการองค์กรเป็นอย่างไร

ภาคผนวก ข
ภาพประกอบการลงพื้นที่

ภาพการประชุมวางแผน

ภาพการประชุม

ภาพประกอบการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview)

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายชนิด กฤตานุสาร
วัน เดือน ปีเกิด	26 ตุลาคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประวัติการศึกษา	จบปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ (รปศ). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ตำบลไร่ใหม่
สถานที่ทำงาน	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ตำบลไร่ใหม่ 59 หมู่ 6 ตำบลไร่ใหม่ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประวัติการทำงาน	<p>ด้านอาชีพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พ.ศ. 2540 เริ่มทำงานสวนผลไม้และขยายพันธุ์ไม้ - พ.ศ. 2556 ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2556 <p>ด้านสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - พ.ศ. 2554 ได้รับเลือกเป็นประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำหมู่ 6 - พ.ศ. 2555 อาสาสมัครชลประทาน โครงการเขื่อนปรานบุรี - พ.ศ. 2556 กรรมการจัดการแข่งขันงานกีฬาพื้นบ้านงานประเพณีสงกรานต์ดี - พ.ศ. 2557 ได้รับประกาศนียบัตรอบรมคณะกรรมการหมู่บ้านจากโรงเรียนนักปกครองท้องถิ่น - พ.ศ. 2557 ผ่านการอบรมหลักสูตร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ได้รับเลือกใหม่ - พ.ศ. 2559 ได้รับใบประกาศผ่านการกระโดดหอสูง - พ.ศ. 2560 อบรมหลักสูตรกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านวิทยาลัยปกครองดอยสะเก็ด - พ.ศ. 2560 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ร.จ.ช. ชั้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหรียญเงินช้างเผือก - พ.ศ. 2560 เกียรติบัตรในการสนับสนุนการจัดงานถวายดอกไม้จันทน์ - พ.ศ. 2563 อบรมหลักสูตร ชุดปฏิบัติการจิตอาสาภัยพิบัติ - พ.ศ. 2564 รับมอบเกียรติบัตรว่าเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความเสียสละอดทนจนเกิดประโยชน์ต่อราชการ ควรยกย่องเป็นแบบอย่างที่ดี

- พ.ศ. 2564 ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ร.ท.ช. ชั้น
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหริยญ ทองช้างเผือก

13189 e-mail: def2617@gmail.com

